

Največji slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah -
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
- in the United States -
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.
NO. 21. — ŠTEV. 21. NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 25, 1918. — PETEK, 25. JANUARJA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Mirovna pogajanja.

NEMŠKI ULTIMATUM. — DO 20. JANUARJA (PO STAREM KOLEDARJU) JE ČAS, DA SE ODLOČIJO. NEMCI ZAHTEVAJO BALTIŠKE PROVINCE. — VILJEM GROZI, DA BO V ENEM TEDNU ZAVZELA NJEGOVA ARMADA REVAL. — NEMŠKI DELEGATI DOVOLJJO ROK DO 29. JANUARJA. — ŽRTVE MOSKOVSKIH NEMIROV.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, 24. januarja. — Nemški delegati so pri pogajanjih v Brest-Litovsku obvestili ruske zastopnike pri zadnji konferenčni seji, da mora Rusija odstopiti Kurlandijo in vse baltiške province, ali pa da bodo Nemci pričeli z vojnimi operacijami in bodo zavzeli Reval tekom enega tedna.

Rusom se je dovolil rok do 20. januarja, da morejo razmišljati o nemških pogojih.

Poročila o tej seji naznanjajo, da so Nemci zavzeli trdno stališče in so kar najbolj natančno začetali svoje zahteve, katerih se mislijo držati.

Tajnik ukrajinske delegacije je objavil zapisnik seje. V njem se glasi, da so Rusi stavili delegatom centralnih držav vprašanje, kakšni so njihovi končni pogoji.

General Hoffman, ki je eden nemških delegatov, je odgovoril s tem, da je razgrnil zemljevid ter je pokazal črto, katero bodo zahtevali za bodočo rusko mejo:

— Od obrežja Finskega zaliva, vzhodno do otokov v Munski ožini do Valka, zapadno od Minska do Brest-Litovska. —

Ta črta popolno odloči Kurlandijo in baltiške provincije.

Rusi so vprašali centralne države z ozirom na ozemlje južno od Brest-Litovska. General Hoffmann je odgovoril, da bodo o tem vprašanju razpravljali samo z Ukrajino. Član ruske delegacije Kamenev je vprašal:

— Vzemimo, da ne privolimo v take pogoje. Kaj bode storiili.

General Hoffmann je odgovoril: — En teden pozneje bomo zasedli Reval.

Nato so Rusi prosili za odlog, kar so jim Nemci nejevoljno dovolili. Nemci so izjavili, da je to zadnji odlog, katerega so dovolili.

Za to je prosil vodja ruske delegacije Leon Trocki, ki je rekel, da želi imeti priložnost, da predloži nemške mirovne pogoje svetju delavskih in vojaških delegatov.

Pogajanja med Ukrajinci in centralnimi državami se prijateljsko nadaljujejo. Avstriji so ponudili, da odstojijo ukrajinski republik Čolmčino, toda samo pod pogojem, da Ukrajinci pošljejo v centralne države žito in druga živila takoj, ko se sklene mir.

Petrograd, 24. januarja. — Tekom demonstracij pri obhajanju "krvave nedelje", je bilo v torek v Moskvi ubitih 40 oseb, 200 pa jih je bilo ranjenih.

V ponedeljek zvečer je bilo tukaj več kot 20 socialnih revolucionarcev, ki so pripadali narodni skupščini, aretiranih.

Boljševiške oblasti so se polastile ruskega Rdečega Križa, ki je bil do sedaj v nepristranskih rokah. Načelniki te korporacije, med njimi prejšnji minister zunanjih zadev, so bili aretirani kot protirevolucionarji.

Amsterdam, 24. januarja. — Kakor pravi berlinski "Lokal Anzeiger", katerega en izvod je prišel tu-sem, smatrajo nemški parlamentarni krogi rusko situacijo za zelo kritično. List pravi, da zadnja poročila iz Petrograda kažejo, da je boljševiška nadvlada v nevarnosti in zdaj nastane vprašanje, ako se kaže, da bi se pogajalo z ljudmi, katere bo anarhija vsak trenutek pomedla.

List dodatno pravi, da bodo mogoče petrogradski dogodki vplivali na pogajanja v Brest-Litovsku.

Rim, 24. januarja. — Po poročilih, ki imajo vse znake verjetnosti, je avstrijski cesar odločen, da bo, ako se ne bo razpravljalo o mirovnih pogajanjih, dal inicijativo za splošno razoroženje narodov.

Cesar je tudi pripravljen opustiti prisilno vojaško službo v dvojni monarhiji ter se bo odpovedal svoji suvereni pravici napovedati vojno. Vsled tega, dasi je še treba dokazati za bodočo avstrijsko mirovno politiko, bo vojna nemogoča, ako bi avstrijskemu zgledu sledili vsi narodi. —

Po vsi pravici se more domnevati, da je za to cesarjevo inicijativo dal povod papež.

Petrograd, 24. januarja. — Ruski delegati na mirovni konferenci v Brest-Litovsku so soglasno sklenili, da zavrnejo pogoje, katere so stavili Nemci. To se je odredilo navzle nemški izjavi, da bodo Nemci, ako Rusi nečjejo odstopiti baltiških provinc, takoj pričeli s sovražnostmi in da bodo v enem tednu zavzeli Reval ob Finskem zalivu, 220 milj od Petrograda z železnico.

— Reklo se nam je, — je izjavil Kamenev, — da so nemški pogoji zadnji, katere morejo staviti. Vsi smo bili edini v tem, da se morajo zavrniti. Končna odločitev pa pripada kongresu delavskih in vojaških delegatov.

Revolucija v Avstriji in na Ogrskem.

BOLJŠEVIKI SO DOBILI BREŽIČNO BRZOJAVKO, DA JE IZBRUHILA NA DUNAJU REVOLUCIJA. — VSTAJI SO BAJE IMENOVALI REVIZIORNO MINISTRSTVO. — BRZOJAVKA JE BILA OBJAVLJENA V VSEH RUSKIH LISTIH. — V DVOJNI MONARHIJI SE VRŠI VELIK SOCIALNI IN GOSPOLARSKI PREOBRAZ. — DRŽAVNI DEPARTAMENT NI DOBIL ŠE NOBENEGA OFICIJELNEGA POROČILA. — V VSEH VELIKIH MESTIH SE VRŠE DEMONSTRACIJE. — ŽENSKES IN OTROCI ZAHTEVAJO KRUA. — AVSTRIJSKI LISTI OBDOJAJO NEMŠKO VOJAŠKO POLITIKO.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, Rusija, 24. jan. — Brežično brzojavno poročilo, ki ga je sprejel danes glavni stan boljševikov, javlja revolucijo na Dunaju.

Brzojavka je dospela na takozvani Smolny zavod, ki je glavni stan Trockijeve in Lemnove vlade. —

Pravijo, da so imenovali vstajni provizorični kabinet.

Drugi ministri za zunanje zadeve je to brzojavko objavil v vseh listih. Izjavil je, da poročilo, kot je bilo sprejeto, ne navaja imen provizoričnega ministrstva in tudi ne nadaljnih posameznosti, temveč le gočo dejstvo glede revolucije.

(Poročilo na Smolny zavod je prvi glas, ki ga je čuti o dejanskem revolucionarnem gibanju v Avstro-Ogrski).

Poročila tekom zadnjega tedna so se glasila v smislu, da se vrši velik socialen in ekonomski preobrat v dvojnem cesarstvu. Narod je baje glasom teh poročil ogorčen na militariste, aksoniste ter nemške mirovne delegate v Brest-Litovsku. Rečeno je bilo nadalje, da žele vsi avstrijski narodi miru, da se vojna izmučenost vedno večja in da je to vse razvidno iz generalne stavke po celi dvojni monarhiji.

Boljševiki so od prvega pričetka brez prestopanja skušali strogoglaviti tevtonske vlade potom gibanja naroda samega, na isti način kot je ruski narod strogoglavil carja. Sli so pa za en korak dalje kot je zahteval to predsednik Wilson.

Propagatorji boljševikov in agenti so pričeli sejati seme socialne ne vstaje neposredno po sklepu premirja in to je postalo takoj o čividno na severnih frontah. Povsod je bilo opaziti najbolj tesne pobratimije med ruskimi in avstrijskimi četami in povsod so razširjali revolucionarno literaturo.

Nekako pred desetimi dnevi je naznanilo neko poročilo iz Švice da je izbruhnila v Avstriji splošna stavka. Pričela se je baje na Ogrskem.

Budimpešta je bilo pozorišče številnih mirovnih demonstracij. Časopisi so javno zmerjali nemške junkerske voditelje, da ogrožajo vsa upanja miru z Rusijo potom svojega vstrajanja pri osvajalnih ciljih.

Nemir se je očividno takoj za tem lotil tudi Dunaja.

Pred tednom dni so poročali o številnih stavkah v tem mestu. — Stavkam so sledile demonstracije radi draginje. Splošno stavkarsko gibanje se je v veliko naglico razširilo po celi državi.

Cela Avstrija pa je bila takozatam podvržena najstrožji cenzuri. Mogoče je, da je želja boljševikov glede revolucije v Avstro-Ogrski mati misli in da je poročilo Smolny zavoda le pretirano poročilo o splošnem stavkarskem gibanju.

Temu pa nasprotuje dejstvo, da je tozadevno poročilo res dospelo potom brežičnega brzojaka, kar znači, da mora imeti neka revolucionarna sila v tej deželi kontrolo nad prometnimi sredstvi.

Poročila iz Washingtona v zadnjih dveh dneh so dajala izrazite svarilne ameriške vlade da tevtonske avtokratične vlade ne bodo uspešne pri razširjanju utisa, da se razmere v centralnih cesarstvih ne nahajajo blizu poloma.

Te vesti so razširjali v namenu, da bi uplivali na Ameriko glede vojnih priprav in v njej, da ne bo prokajna predsednika Wilsona naj nemški narod vsaviri demokratsko vlado, rodila svojih godov.

V sedanjem času je Rusija prav posebno uspešno polje za nemško propagando. Povsem mogoče je da so Nemci poslali tozadevno brežično brzojavko v upanju, da bodo boljševiki v naglici sprejeli separatne mirovne predloge Nemčije in njenih zaveznikov, češ, da so narodi nemških držav pripravljeni pridružiti se ruskemu proletarijatu.

Washington, D. C., 24. januarja. — Oficijalna poročila državnega departamenta ne omenjajo ničesar o brežičnih brzojavah poročilih Smolny zavoda glede revolucije na Dunaju. Ameriška vlada, informirana potom United Press poročil iz Petrograda, v katerih se poročila glede tozadevnih brežičnih brzojavk, je takoj skušala dobiti o tem oficijelna poročila od svojih zunanjih uradov.

London, Anglija, 24. januarja. Do 10. ure 15 minut danes zjutraj ni bilo sprejeto nobeno potrdilo glede brežičnih brzojavk na Smolny zavod, v katerih je bilo poročano o revoluciji na Dunaju.

Kodanj, Dansko, 24. januarja. Nemški socialistični organ "Vorwaerts" je v svoji večerni izdaji v sredo, katere je dospela danes sem, priobčil pripombe dr. Eberta pred glavnim odsekom nemškega državnega zbora, v katerih se je glasilo, da se ponavljajo senzacionalne vesti glede cestnih bojov v Budimpešti, na Dunaju ter o proklamaciji republike v Pragi.

Soglasno z izjavo "Vorwaerts" je napadel poslanec Ebert nemško vlado na naslednji način:

Ves svet je vedel o splošnih stavkah v Avstro-Ogrski — le nemški narod ni ničesar vedel o tem.

Posledica tega je bila, da so širila senzacionalna poročila o cestnih bojih v Budimpešti in na Dunaju in poročila o proklamaciji beške republike v Pragi.

Rim, Italija, 24. januarja. — Poročila avstrijskih vojnih četnikov, katere so zajeli na fronti, poročila Italijanov, ki so bili težko ranjeni ter jih je vrnila v Italijo avstrijska vlada in tudi poročila iz drugih virov kažejo, da je v dvojni monarhiji zelo resen položaj.

V skoraj vseh velikih mestih se vršile demonstracije in izgrede, ki so jih vodile izstradane ženske z otroci vred, zahtevajoč kruha.

Noben časopis ne izhaja več. Dogodki v Rusiji so dovedli prebivalstvo Avstro-Ogrske do tega, da sledi vzgledu, ki so mu ga dali Rusi, dočim pridobivajo socialismo vsak dan na moči.

Prav do današnjega časa so slišna poročila sprejemali tukaj z nevarnostjo, kajti že večkrat so prišla poročila o razpadu Avstrije od strani sovražnika ter je bil njihov cilj, da se zavede Italijane v razpoloženje varnosti ter pomanjšanje njih pozornosti na fronti.

V zadnjih par dneh pa so poročila z vseh strani tako vstrajna, da se domneva tukaj, da je postal položaj v Avstriji dejanski resen kajti policija ni več omgla nadvladati ljudskih množic, ki so v številnih mestih plenile prodajalne vprizorile požare v javnih poslopih ter zgradile barikade, pri čemur so razvijale rdeče revolucionarne zastave z napisi, ki so odobraval nastop Trockija.

Amsterdam, Nizozemsko, 23. januarja. — Skoraj vsi avstrijski demokratski listi so polni ogroženja in obsojanja nemške vojne politike. — Je jasno, da so se Avstrijci popolnoma naveličali dela za pruskega kralja.

V kratkem rečeno, vidi dvojni nemški — kajti glas Ogrske je

na strani avstrijskega naroda — edino nesrečo v nadaljevanju vojne. —

Ideje, naj se odpošlje avstrijske in ogrske vojske na zapadno fronto, splošno obsojajo vsepovsod. V odgovornih krogih se ne sliši ničesar več o kakih taki akciji.

Zadnji berlinski časopisi molče povsem glede razmer v Avstriji in to z edino izjemo "Vorwaerts", ki je objavil važen članek na svoji prvi strani glede položaja, ki ga smatra skrajno težkim.

V tem socialističnem organu se glasi:

Tako avstrijsko kot nemško javno mnenje se obrača proti zakrinkanemu aknesionizmu nemške politike in to je povzročeno vsled strahu, da bi zmaga take politike pomečila podaljšanje vojne.

Grof Černin, ki se je vsled izvršenih dogodkov vrnil na Dunaj je podal zelo važno izjavo, s katero skuša pomiriti viharne valove.

Černinove besede kažejo, da je opustila Avstro-Ogrska "svoje" takozvano uravnavo avstro-poljskega vprašanja. Če bo Avstro-Ogrska opustila v svrhu miru vse misli na kako razširjanje svoje moči in ozemlja, bo nemogoče, da bi mirna pogajanja motila kaka druga stran s pomočjo te ideje.

Berlinski "Vorwaerts" pripisuje veliko važnost ugotovitvi, ki je izšla v dunajski "Arbeiterzeitung", kateri so dovolili izjaviti v cenzuriranem pozivu za neposredni mir naslednje:

— Če se pogajanja v Brest-Litovsku izjalovijo, potem mora isti vojna proti Rusiji naprej, v namenu, da postane avstrijski cesar kralj Poljske in nemški cesar militaristični in ekonomski gospodar Kurlandske in Litvinske.

Berlin "Vorwaerts" je nadalje mnenja, da je komentar z Dunaja, priobčen v "Frankfurterzeitung", precej blizu resnice, ker postaja vedno bolj jasno, da obstoji polovično sporazumevanje od strani avstrijske vlade in proti nemški vojni politiki. Obenem smatra isti list to za svarilo na naslov nemških ekstremistov, naj ne gredo predaleč. —

Isti list vprašuje nadalje, če bo Hertling v svojem pričakovanem govoru dal odnema besedam grofa Černina: — Mi nečemo ničesar od Rusije.

— Ali bo on — tako pravi "Vorwaerts" — ugodil vedno naraščajoči želji po miru v Nemčiji in Avstro-Ogrski, nadalje Italiji, Franciji, Angliji in Ameriki, za katero željo nudi govor predsednika Wilsona v kongresu najboljši dokaz? "Vorwaerts" zaključuje:

Od tega govora je veliko odvisno.

Kot je razvidno, polaga ta socialistični list veliko važnost na članek, ki je izšel v dunajskem "Freundenblattu", in na jezne odgovore velikega dela nemškega časopisja. Stvar samaposebi pa je sorazmerno nevažna razen v smislu, da je to nov migljaj o razpoloženju v Avstriji in o strahu Nemčije, če bi postala Avstrija druga Rusija.

Nemčija pa bo postala brez dvoma še veliko bolj jezna, vendar pa imajo demokratski listi in demokratske stranke sedaj prijazno priliko pokazati, če mislijo resno o svojih ciljih. Vsemogočna nevarnost vsenemške kampanje je jasna kot beli dan.

Zaplenjeni rumunski dragulji.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 23. jan.

Smrt generala Duhonina.

GENERALA DUHONINA JE POBIL NEK MORNAR. — PREDRLI SO GA Z BAJONETI. — NAGO TRUPLJO SO OMETAVALI S SNEGOM. — "NAJ GREDO K VRAGU! NAJ ME UBLJEJO!"

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, 24. januarja. — Živo sliko o prizorih pri umoru bivšega vrhovnega poveljnika ruskih armad generala Duhonina, katerega so umorili boljševiki, nam podaja petrogradski poročevalec "Matina", ki je bil priča žalogre.

Po njegovem pripovedovanju je poskušal boljševiški vrhovni poveljnik praporščak Krylenko rešiti generala pred množico, toda nek mornar ga je zbil na tla, nakar je bil predrt z več kot dvajsetimi bajoneti.

Umor je bil izvršen potem, ko je bil zavzet armadni glavni stan v Mohilevu in ko je general Duhonin odklonil, da bi pozval nemške armadne častnike, da bi sklenili z boljševiki premirje.

General je bil v vlaku, ko ga je množica obkolila. Kakor piše "Matin" se je prikazal pri oknu svojega železniškega voza.

— Vrzi nam svoje vojaške znake, — so vpili vojaki, — ali pa te ubijemo!

In namerili so puške. Krylenko je nagovarjal generala, da bi se jim uklonil, česar pa Duhonin ni storil, rekoč:

— Naj gredo k vragu! Naj me ubijejo! Prifrčala je krogla in razbila šipo; prifrčala je druga. General Odineev je stopil k Duhoninu in je mirno odvzel znake, katere je vrgel med vojake, ki so jih raztrgali na kose. Za trenutek je kazalo, da je poveljnik rešen.

Nato je več vojakov skočilo v železniški voz. Pograbili so Duhonina za ramo in so ga potisnili na konec voza in pozneje na platformo. Krylenko jim je sledil. Ko so zagledali generala, je nastal velik nemir.

— Takoj ga umorite! — je kričala druhal. — Kerenški in Kornilov sta pobegnila. Mož kot je ta, mora biti takoj usmrčen!

Ko se je množica vedno bolj približevala generalu, je skočil Krylenko naprej in vpil, toda nikdo ga ni slišal. Z enim udarcem je nek velik mornar z bojne ladje "Aurora" pobil generala na tla.

Duhonin se je še enkrat spravil na kolena; njegov obraz je bil oblit s krvjo. Poskušal je govoriti, toda v trenutku ga je predrlo kakih 12 bajonetov. Bili so ga in suvali.

Vojaki so se tepli za njegovo obleko, katero so trgali s telesa. Njegovo razmesarjeno truplo so zopet postavili na voz in blazna druhal je pričela strašno igro.

Mornarji, rdeča garda in vojaki so s sneženimi in blatnimi kepmi obmetavali generalovo truplo.

— Nisem več mogel gledati, — piše "Matinov" poročevalec, — in sem se vmaknil v voz, kjer sem našel Krylenka, ki je sedel v kotu, obraz zakrit z rokami. Ko je dvi gnil glavo, sem videl, da je bil njegov obraz blede kot — smrt.

— Poglejte ga, — je rekel šepetaje. — Nič več jih ni mogoče zadžati. Mene in vse ostale mora zadeti isti konec.

Amsterdam, Nizozemsko, 23. jan. — Neko petrogradsko poročilo nemškimi listom pravi, da so boljševiki zaplenili del fondra rumunskega zaklada, ki je shranjen v neki banki v Moskvi; ravno tako so tudi zaplenili rumunsko kronsko dragulje v Kišinevu.

Kakor pravi neko poročilo, je rumunska kraljica Marija bežala iz Kišineva v rumunsko glavno mesto Jassy.

POZOR SLAMNIKARJI!

V basementu slovenske cerkve na 8. cesti v New Yorku se vrši v nedeljo popoldne zelo važen shod, katerega naj bi se vdeležil vsak slovenski slamnikar.

Začetek seje ob dveh popoldne. Pridite vsi! To bo edinole v vašo korist!

Odbor.

Vojaki, vojni ujetniki, sorodniki, prijatelji in znanci.

Poskrbujemo denarna izplačila v Franciji, na Anglijskem, v Rusiji in Italiji.

Kadar nam pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo, katero ste prejeli od tam, kjer se ima plačilo izvršiti; na ta način nam pomagajte sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,
32 Cortlandt Street, New York, N. Y.

“GLAS NARODA”

(Slovenian Daily.)

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

FRANK RAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Table with subscription rates for different regions and durations.

“GLAS NARODA” izhaja vsak dan izvenših nedelj in praznikov.

“GLAS NARODA” (“Voice of the People”) Issued every day except Sundays and Holidays. Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement. Doplaci brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Address: 82 Cortlandt St., New York City. Telephone: 2876 Cortlandt.

Razmere v Avstriji.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Jan. 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kakšne so razmere v Avstriji in Ogrski, nam kažejo poročila, ki so prišla véera j in danes iz ruskih ter nevtralnih virov.

Izjavljajo, da je zastavkalo na milijone delavcev v vseh industrijah in municijskih napravah Avstroogrske in da je prišlo do velikanskih izgredov, predvsem na Dunaju in v Budimpešti ter tudi v drugih večjih mestih.

To so vsa znamenja časa. Narodi Avstroogrske, ne glede na njih jezik in pokolenje, so pričeli spoznavati vso blaznost počenjanja odgovornih krogov ter pot, kam jih bo zavedla birokracija in avtokracija nemških in avstrijskih militaristov.

Avstroogrska je zašla soglasno z izjavo prejšnjega ameriškega poslanika na Dunaju, dr. Penfielda, popolnoma pod upliv hohenzollernske vojaške klike ter si ne more sedaj izmotati iz spon, v katere se je sama zapletla v sebičnem namenu, da zagotovi nemškemu elementu v Avstriji premoč ter končno in absolutno zagospodari nemškimi narodom, ki uživajo žalostno srečo, da žive pod krono Habsburžanov, vedno izpostavljeni zatiranju in nasilni germanizaciji.

Vojna traja sedaj tri leta in pol. Tekom telega tega časa se je nabiralo v ljudeh, in rasel je gnjev proti zatiralcem, kajti vsak najbolj priprost človek je vedel, da ne gre za obrambo države proti napadalcem, temveč le za osvojevanje v korist Nemčije in za povečanje moči nemške države, ki se je hotela s to vojno razširiti od Baltika pa do Perzijskega zaliva.

To prepričanje je dovedlo tudi avstrijske slovanske polke na ruski fronti do celokupne predaje; to prepričanje je raslo od dne do dne pri vseh civilistih najprej slovenskih, potem pa tudi civilistih nemškega pokolenja ter pri narodnostih, ki so podložne Štefanovi kroni.

Municijske tovarne so bile zaposljene bolj kot kdaj prej. Žrtvovali so vse, kar je bilo državi na razpolago glede bakra, medi in drugih kovin.

Delavci v teh municijskih tovarnah so imeli sicer dobre plače a cene živil so bile tako visoke, da so bile še tako visoke plače malenkostne v primeri s cenami za ohranjenje golega življenja.

Počasi se je pričelo daniti v glavah avstrijskega in ogrskega delavstva, a končno se je vendar zdanilo.

To pa najbrže pod uplivom ruske revolucije, ki je najprej razjasnila mednarodni položaj ter sprabila na površje zahteve priprostega naroda, namreč kmečkega in industrijskega delavstva ter obenem tudi pokazala moč, ki jo imata delavec in kmet, ako sta odločna v sklepu, da zmagata ter si priborita boljše dneve.

S tega stališča je treba smatrati celo rusko revolucijo ter tudi sedanjo vladlo boljšečevikov.

Morda nimajo prav glede svoje politike, kljub temu so pa iskreni glede svojih želja in aspiracij, da pribore kmečkemu in delavskemu stanu boljše življenske pogoje.

Vesti glede vstaje ter splošnih stavk v Avstriji in Ogrski, kažejo, da je pričelo vreti med narodom in da stoji tudi vojaštvo na strani naroda.

Ta točka je najbolj pomembna, kajti v trenutku, ko se postavi vojaštvo na stran civilnega prebivalstva, je moč avtokratov in generalov za vedno uničena.

V takem trenutku pričenjajo spoznavati vse visoke glave svoje zmote ter pričenjajo misliti na dalekosežne posledice svojega počenjanja.

Vse to gibanje pa se ne bo vstavilo pri tem.

Stvar bo šla naprej ter ne bo konca nemirov, dokler se ne uredi narodnega principa v smislu kot ga mu je dal izraza pokojni dr. Krek in v zadnjem času predsednik Wilson, da se da namreč vsakemu posameznemu narodu polno pravico in priliko do vdejetstvanja njega narodnih aspiracij in želja.

Žrtve, ki so jih doprinesli slovenski narodi za zmago vsenemških ciljev, ne morejo biti doprinešene zaman.

Kri, katera je bila prelita, ne more biti prelita — zastonj.

Iz velikanske vihere se je v vseh slovenskih narodih Avstrije porodilo spoznanje, da je bila dosedanja pot popustljivosti, barantanja s sosedi ter malenkostnih sporov med posameznimi strankami, popolnoma napačna in da je treba skupne in močaste akcije, ki je edina zmožna imponirati onim, kateri imajo dejansko moč v rokah,

Sedanji nemiri v Avstriji in Ogrski so najboljše znamenje, da se gibajo stvari v smeri kot smo jih označili in da bodo v kratkem nastopile razmere, ki bodo v polni meri odgovarjale željam avstrijskih nemških narodov ter bodo značile obenem tudi popoln poraz pangermanških aspiracij.

Dopisi

N. S. Pittsburgh, Pa.

Naznamim Vam, da se nisimo popolnoma zamrznili v pretečenem letu 1917 in tudi se zdaj ne v tem letu 1918, akoravno nas uboge delavce kruta zima neusmiljeno tlačí. V Ameriki je dosti plina, dosti premoga za kapitaliste, ne pa za uboge delavski narod. Solze mi zalijejo oči, ko slišim vpitje matih, nežnih otrok: “Ata, mama, zima je, zima; dajte nam malo kruha, lačni smo!” Ata in mama se razokata, ne moreva več pomagati. Premoga ni, da bi zakurili peč, denarja ni, da bi mogla kupiti potrebno obleko in živeča. In zakaj ne? Očeta so kapitalistični hlapeci postavili na cesto; odslovili so ga od dela in od njegovega zaslužka; pa ne samo enega, ampak sto- in stotisoče takih očetov in samskih delavcev.

Anton Walland.

Gallatin, Pa.

Ker se nikdo ne oglašuje iz te naše maselbine, hočem jaz nekoliko poročiti. Slovencev je tukaj veliko; bavijo se pa največ s tem in mislijo le na to, da kdaj odidejo na delo in kdaj pridejo z dela ter kako kateri kaj zasluži. Ako ni to resnica, naj mi kdo odgovori. Da, to je največja zabava med tukajšnjimi Slovenci. Malo se pa bi sliši, da bi se prirejale kakšne veselice, o ustanovitvi kakšnega izobraževalnega društva ni govora. Tudi glasov je bolj malo. Moram reči, da imamo tukaj dve podpori društvi, kateri se dobro napreduje. In za temi društvi nam stedi izobraževalno društvo, katero bi nam jako koristilo.

Torej prosim Stanka Žele, kakor je omenil o tem, da naj ide nekoliko okoli Slovencev in naj jim govori o tej koristni stvari. Rojaki, ako bomo složni, bomo vedno kaj napredovali. Kakor pravi star pregovor: sloga jači, nesloga tlačí!

Naj omenim, da se tukaj počela dva Slovencu. Vzrok te počelje pa je, ker do sedaj je vedno primanjkovalo deklet, da bi človek prišel na drugo življenje ali v druge sitnosti. Dekleta so se ozirala le na 20 let stare mladeniče; kaj so pa ti odšli služiti Strica Sama, upam, da bomo prišli v poštev tudi mi, kar nas je prekačilo že 30. leto.

Pozdravljam pečlarje in posamezne rojake in rojakinje, kakor tudi dekleta širom Amerike.

Anton Rodica.

Girard, Ohio.

Čudili se bodete, ko bodete videli dopis iz Girarda. Več tukajšnjih rojakov je naročenih na Gl. Nar. pa vendar se nikdo ne poda v javnost. Seveda se ljudje mečajo in pravijo, da je srbski list in da zaničuje Avstrijo. Jaz pa mislim, da Gl. Nar. vedno piše resnico. Seveda, vsem se tudi ne more vstroči.

V tukajšnji naselbini je približno 100 Slovencev, ki so si postavili Slovenski Dom, v katerem pričajo razne veselice in društva obdržavajo svoje seje. Dobe se pa med nami ljudje, ki Don obrekujejo in trdijo, da imajo od njega dobiček samo delničarji. (Naj pa še sami pristopijo kot delničarji. Op. uredn.) Zato pravijo, da nočejo plačati po \$2 na mesec za društvene seje. In kak modrijan se vzdigne in pravi, da da svoj front-room za \$1 na mesec. Iz kota pa se oglasi poštenjak in pravi: “Prav imaš; daj mi še en kozarec piva.” Tako smolo imamo. Potrudili smo se, da smo si postavili Dom, pa pridejo ljudje, katerim grede nekateri preradi na himanee. Društva iz Youngstowna imajo v Domu svoje seje in veselice, zakaj bi pa donacija ne imela? Vsakdo si mora šteti v dolžnost, da podpira narodno podjetje. Imeti moramo nekaj, kjer se bomo zbirali ter se pogovarjali v prijateljskih krogih. V Domu moramo prirejati društvene veselice in se razvedriti. Glejte, društvo “Ljubljana” šteje 49 SNEJ. Je priredilo veselico in je napravilo \$153 dobička. Zdjaj ima najmanj za \$ 4 let. Tako bi morala delati vsa društva, da se pa

Zaradi svojega zadnjega dopisa sem prišel nekoliko v zadrego. Poročal sem namreč o delavskih razmerah in sedaj me rojaki od vseh strani nadlegujejo s pismi ter me povprašujejo, kako se tukaj dela. Zdjaj pa na tem mestu odgovorim vsem, ki so mi pisali, posebno pa še onim, ki delajo v premogovnikih.

Kogar veseli kopati premog, naj pride sam pogledat, da se sam prepriča, kajti jaz nisem nikak zastopnik. Vendar pa hočem v glavnih točkah povedati vse tukajšnje razmere.

Premogovnik je mijski. V jamo ne pride nikdo drugače kot samo z mijsko karto ali pa z mijskim delavcem. Premog je precej trd, pa tudi voda je v jami. Zdjaj so spravili v jamo tudi stroje, toda premogarji se z njimi nič kaj ne pohvalijo. Kogar veseli, naj pride sem.

Tudi tukaj je velika draginja, kakor povsod. Zimo imamo hudo, anega pa toliko, da ne vemo, kam z njim. Toliko ga nikdo ne pomeni. Štiri dni nisimo mogli delati, ker ni prišel noben vlak do nas, da bi nam bil pripeljal železniške vozove. Na dan delamo komaj pol štita. Upam pa, da bo kmalu bolje.

Tukaj je stopil v zakonski jarem John Smrkel, ki se je poročil z gđ. Marijo Stanko. Na svatbi smo se dobro zabavali.

Prijatelju v Newportu naznamim, da sem prejel Slovensko-Amerikanski Kalendar, katerega mi je vrnil, in ga prosim, da mi še kaj piše, kako se ima pri voljakih.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Jožef Perše.

Detroit, Mich.

Zimski dnevi, kateri so posebno nas obiskali z vsem svojim dimom, razburjajo naše srce. Spravili okrog gorkih peči ter nam dali zadosti časa, da se moramo ogledati v naših slovenskih časopisih.

Seveda so dopisi redki iz naselbine Detroit. Vzrok temu je nesloga in zaspasnost tukajšnjih rojakov. Zabave so redke, ali kaže, da bodo še redkeje, kajti obiski nekaterih zabav so takšni, da se jih ne izplača prirejati.

Na društvenem polju smo še precej na dobrem. Posebno pa le po cvete društvo Detroitških Slovencev, spadajoče k SNEJ. Da so voditelji sposobni in se zavajajo svojih dolžnosti, je mogoče videti.

Pa češe tako nasprotujejo, Slovenci Dom vedno dobro napredoval in stal bo, ko ne bo več ne, vas, ne nas. Pozdrav!

Naročnik.

Superior, Wis.

članstvu, katero narašča vsak mesec. Imamo še več društev, ki pa daleč zaostajajo za prvimi.

Zadnja zabava, ki jo je priredilo omenjeno društvo na Silvestrov večer, obnesla se je krasno. Polna dvorana je pričala, da čutili vsi tukajšnji rojaki za napredek naših poslovnih društev. Tudi mlado pevsko društvo Svoboda nam je zapelo par krasnih domačih pesmi, medtem ko je stari veteransko društvo Ljubljanski vrh ostalo samo na programu.

Ni moj namen kritizirati društva, ali krivica, ki se je godila nekaterim članom pri omenjenem društvu, naj bo s tem poravnana. Vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike lep pozdrav.

John Poznič.

Granville, Ill.

Ker je tudi pri nas zapadel sneg, je naš pridni premogovnik “vzastal”, ker ni mogoče dobiti premoga, zato imam čas. Zaradi hude zime bi se nam kmalu grla posušila, ker ni bilo mogoče dobiti ječmenoveca; Bog je že kar skrival roko, ki jo je prej tako daleč ven molil, da je mogel človek notri iti ter enega popiti itd.

Vem pa, gragi čitatelji, da si radoveden, kako se imamo tukajšnji Slovenci. V ljubezni živimo ter v ednosti, kar se vidi v naših delih. Dne 17. t. m. se je poročil pečlar John Smrkel v cerkvi Sreca Jezusovega v Granville z gospico Marijo Stanko. Svatovska veselica se je vršila v prostornih ženinina z obilno vdeležbo sorodnikov in prijateljev, za kar sta jim novoročena prav iz srca hvaležna, da se je veselica vršila v tako lepem redu in miru ter se splošno lepo obnesla. Se je pa tudi zahvaliti nevestinim bratom, ki so tako pridno skrbeli za ječmenovec, da gostje niso imeli suhih grl in da so lahko peli, plesali in vriskali, da je bilo veselje. Treba je pa tudi pohvaliti žene nevestinim bratom, da so tako lepo skrbele za fino dišeč prizriček, da se je vsak lahko doobira poživel. Novoročena želimo obilo sreče.

Naročnik.

Granville, Ill.

Zaradi svojega zadnjega dopisa sem prišel nekoliko v zadrego. Poročal sem namreč o delavskih razmerah in sedaj me rojaki od vseh strani nadlegujejo s pismi ter me povprašujejo, kako se tukaj dela. Zdjaj pa na tem mestu odgovorim vsem, ki so mi pisali, posebno pa še onim, ki delajo v premogovnikih.

Kogar veseli kopati premog, naj pride sam pogledat, da se sam prepriča, kajti jaz nisem nikak zastopnik. Vendar pa hočem v glavnih točkah povedati vse tukajšnje razmere.

Premogovnik je mijski. V jamo ne pride nikdo drugače kot samo z mijsko karto ali pa z mijskim delavcem. Premog je precej trd, pa tudi voda je v jami. Zdjaj so spravili v jamo tudi stroje, toda premogarji se z njimi nič kaj ne pohvalijo. Kogar veseli, naj pride sem.

Tudi tukaj je velika draginja, kakor povsod. Zimo imamo hudo, anega pa toliko, da ne vemo, kam z njim. Toliko ga nikdo ne pomeni. Štiri dni nisimo mogli delati, ker ni prišel noben vlak do nas, da bi nam bil pripeljal železniške vozove. Na dan delamo komaj pol štita. Upam pa, da bo kmalu bolje.

Tukaj je stopil v zakonski jarem John Smrkel, ki se je poročil z gđ. Marijo Stanko. Na svatbi smo se dobro zabavali.

Prijatelju v Newportu naznamim, da sem prejel Slovensko-Amerikanski Kalendar, katerega mi je vrnil, in ga prosim, da mi še kaj piše, kako se ima pri voljakih.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Jožef Perše.

Detroit, Mich.

Zimski dnevi, kateri so posebno nas obiskali z vsem svojim dimom, razburjajo naše srce. Spravili okrog gorkih peči ter nam dali zadosti časa, da se moramo ogledati v naših slovenskih časopisih.

Seveda so dopisi redki iz naselbine Detroit. Vzrok temu je nesloga in zaspasnost tukajšnjih rojakov. Zabave so redke, ali kaže, da bodo še redkeje, kajti obiski nekaterih zabav so takšni, da se jih ne izplača prirejati.

Na društvenem polju smo še precej na dobrem. Posebno pa le po cvete društvo Detroitških Slovencev, spadajoče k SNEJ. Da so voditelji sposobni in se zavajajo svojih dolžnosti, je mogoče videti.

Pa češe tako nasprotujejo, Slovenci Dom vedno dobro napredoval in stal bo, ko ne bo več ne, vas, ne nas. Pozdrav!

Naročnik.

Superior, Wis.

članstvu, katero narašča vsak mesec. Imamo še več društev, ki pa daleč zaostajajo za prvimi.

Zadnja zabava, ki jo je priredilo omenjeno društvo na Silvestrov večer, obnesla se je krasno. Polna dvorana je pričala, da čutili vsi tukajšnji rojaki za napredek naših poslovnih društev. Tudi mlado pevsko društvo Svoboda nam je zapelo par krasnih domačih pesmi, medtem ko je stari veteransko društvo Ljubljanski vrh ostalo samo na programu.

Ni moj namen kritizirati društva, ali krivica, ki se je godila nekaterim članom pri omenjenem društvu, naj bo s tem poravnana. Vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike lep pozdrav.

John Poznič.

Granville, Ill.

Ker je tudi pri nas zapadel sneg, je naš pridni premogovnik “vzastal”, ker ni mogoče dobiti premoga, zato imam čas. Zaradi hude zime bi se nam kmalu grla posušila, ker ni bilo mogoče dobiti ječmenoveca; Bog je že kar skrival roko, ki jo je prej tako daleč ven molil, da je mogel človek notri iti ter enega popiti itd.

Vem pa, gragi čitatelji, da si radoveden, kako se imamo tukajšnji Slovenci. V ljubezni živimo ter v ednosti, kar se vidi v naših delih. Dne 17. t. m. se je poročil pečlar John Smrkel v cerkvi Sreca Jezusovega v Granville z gospico Marijo Stanko. Svatovska veselica se je vršila v prostornih ženinina z obilno vdeležbo sorodnikov in prijateljev, za kar sta jim novoročena prav iz srca hvaležna, da se je veselica vršila v tako lepem redu in miru ter se splošno lepo obnesla. Se je pa tudi zahvaliti nevestinim bratom, ki so tako pridno skrbeli za ječmenovec, da gostje niso imeli suhih grl in da so lahko peli, plesali in vriskali, da je bilo veselje. Treba je pa tudi pohvaliti žene nevestinim bratom, da so tako lepo skrbele za fino dišeč prizriček, da se je vsak lahko doobira poživel. Novoročena želimo obilo sreče.

Naročnik.

Superior, Wis.

članstvu, katero narašča vsak mesec. Imamo še več društev, ki pa daleč zaostajajo za prvimi.

Zadnja zabava, ki jo je priredilo omenjeno društvo na Silvestrov večer, obnesla se je krasno. Polna dvorana je pričala, da čutili vsi tukajšnji rojaki za napredek naših poslovnih društev. Tudi mlado pevsko društvo Svoboda nam je zapelo par krasnih domačih pesmi, medtem ko je stari veteransko društvo Ljubljanski vrh ostalo samo na programu.

Ni moj namen kritizirati društva, ali krivica, ki se je godila nekaterim članom pri omenjenem društvu, naj bo s tem poravnana. Vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike lep pozdrav.

John Poznič.

Granville, Ill.

Ker je tudi pri nas zapadel sneg, je naš pridni premogovnik “vzastal”, ker ni mogoče dobiti premoga, zato imam čas. Zaradi hude zime bi se nam kmalu grla posušila, ker ni bilo mogoče dobiti ječmenoveca; Bog je že kar skrival roko, ki jo je prej tako daleč ven molil, da je mogel človek notri iti ter enega popiti itd.

Vem pa, gragi čitatelji, da si radoveden, kako se imamo tukajšnji Slovenci. V ljubezni živimo ter v ednosti, kar se vidi v naših delih. Dne 17. t. m. se je poročil pečlar John Smrkel v cerkvi Sreca Jezusovega v Granville z gospico Marijo Stanko. Svatovska veselica se je vršila v prostornih ženinina z obilno vdeležbo sorodnikov in prijateljev, za kar sta jim novoročena prav iz srca hvaležna, da se je veselica vršila v tako lepem redu in miru ter se splošno lepo obnesla. Se je pa tudi zahvaliti nevestinim bratom, ki so tako pridno skrbeli za ječmenovec, da gostje niso imeli suhih grl in da so lahko peli, plesali in vriskali, da je bilo veselje. Treba je pa tudi pohvaliti žene nevestinim bratom, da so tako lepo skrbele za fino dišeč prizriček, da se je vsak lahko doobira poživel. Novoročena želimo obilo sreče.

Naročnik.

Superior, Wis.

članstvu, katero narašča vsak mesec. Imamo še več društev, ki pa daleč zaostajajo za prvimi.

Zadnja zabava, ki jo je priredilo omenjeno društvo na Silvestrov večer, obnesla se je krasno. Polna dvorana je pričala, da čutili vsi tukajšnji rojaki za napredek naših poslovnih društev. Tudi mlado pevsko društvo Svoboda nam je zapelo par krasnih domačih pesmi, medtem ko je stari veteransko društvo Ljubljanski vrh ostalo samo na programu.

NIKAR GA NE MAŽITE

Mazanje ne bo pomagalo. Ako imate protin, bidisi v rami, nogi, bokih, zadaj, nikar se ne mažite z takozvanimi uspešnimi zdravili, ker razgnali boste bolečine v vse zdrave dele.

RABITE REMO

PROTIPROTINSKO ŽLIČNO ZDRAVILO.

Zadnja iznajdba znanosti, ki je edino uspešno zdravilo za protin. Ena steklenica \$1.00, tri steklenice \$2.80, šest steklenic popolno zdravljenje \$5.00.

CROWN PHARMACY

2812 E. 79th St., E. CLEVELAND, OHIO.

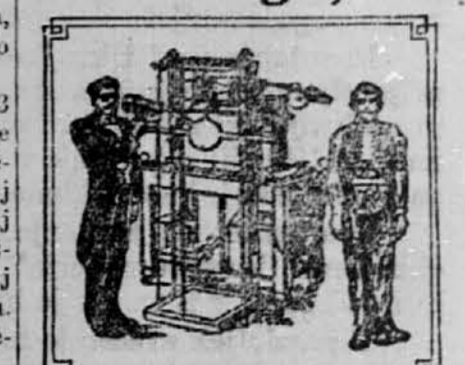
(Naši bratje v ujetništvu so zares pomilovalna vredni. Manjka jim vsega in vse voljno tipijo, toda prosijo vedno in vedno za časopise in knjige. Rojaki, priskočimo tem nesrečnejem na pomoč in dajmo jim, za kar nas tako milo prosijo. Kdor ima kako knjigo, pa jo more pogrešati, naj jo pošlje na gori označeni naslov. Njihova hvaležnost vam bo veliko plačilo. — Op. uredn.)

Angleži bombardirajo Goebena.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Jan. 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 23. januarja. Angleški mornariški letalci neprenehoma napadajo turško križarko “Sultan Selim”, ki je bila prej nemška križarka “Goeben” in ki je naselna na obrežje Ladjo, ki leži pri vходу v Dardanele, sta zadeli dve veliki bombi. Angleške ladje operirajo noč in dan. Nobeno letalo ni še bilo izgubljeno navzlic hudemu protizračnemu ognju.

Prof. dr. Mullin Zdravnik - špecialist za Slovence. 411 - 4th Avenue, nasproti pošte Pittsburgh, Pa.

ELEKTRIČNA PREISKAVA Z X-ZARKU Star in izkušen zdravnik z 35-letno prakso. Zdravi naglo in vse bolezi. Posebno izkušnja imam v zdravljenju tajnih možkih bolezni. Osvobodim vasko bolezni, katere se lotijo zdraviti. Najboljša zdravila iz Evrope, Amerike in ostalih delov sveta. Nizke cene in navzeti zastoj. Točna preiskava in popolnoma zalamena. Pridite k meni, pomagal vam bom v vsaki. Pri meni se zdravi veliko štivilo Slovencev. Zdravim točno vse možke in ženske bolezni.

Uradne ure: od 9. zjutraj do 8. zvečer ob nedeljah čeno od 10. do 2. ure popot.

PRIPOROČILO. Rojakom v Johnstownu, Pittsburghu, Pa., in okolici naznamim, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik Mr. OTTO PEZDIR in prosimo, da mu grede na roke. Upravištvo Glas Naroda.

Dr. LORENZ. Jaz sem edini slovensko govoreči špecialist možkih bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. do poldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popot. V nedeljo od 10. dop. do 2. popot.

DR. LORENZ, špecialist možkih bolezni, 644 Penn Ave. II. nadst. na ulico, Pittsburgh, Pa.

Rojaki naročite se na “Glas Naroda”, najvišji slovenski dnevnik v Zdravniških državah. Russia

Markszizem.

—000—

Markszizem imenujemo gospodarski in družabni sistem, kakor sta ga zasnovala Marx in Engels.

Bila sta učena Heglove idealistične filozofije. Marksovi in Engelsovi spisi so iz raznih dob in obsegajo nauke, ki niso vedno enotni, ker sta tudi ta dva moza popravljala svoje nazore, kakor se je izpreminjalo njihovo znanstveno spoznanje in prepričanje.

Zato je pa sicer komodno, toda krivično, ako zaradi nekaterih očitnih napak zametamo nauke znamenitega misleca v celoti, ne da bi poiskali, kar ima stvarno vrednost; zakaj Marx je med prvimi socijalnimi filozofi 19. veka, ki je imel poleg Hegla in Darwina največji vpliv na moderne ideje.

Gotovo je, da filozofični materializem odklanjamo. Tudi tako zvani hist. materializem ne more pred kritiko obveljati kot edina ali odločilna razlaga vsega družabnega življenja, dasi je treba priznati, da je historični materializem kot znanstvena metoda silno pripomogel h globljemu in boljšemu spoznavanju socijalnih pojavov v zgodovini, pravoznanstvu, politiki in narodnem gospodarstvu.

Sicer je pa iz Marx-Engelsovih spisov jasno, da sta priznavala tudi negospodarskim činiteljem vpliv: v prvem času manj, pozneje pa vedno bolj.

In Engels je tudi povedal, da sta posebno poudarjala gospodarsko stran zgodovinskega življenja zato, ker so nasprotniki ravno to glavno načelo zanikavali: na ta način nista vedno utegnula ter ni bilo umestno in prilično, da bi bila primerno upoštevala tudi druge sodelujoče činitelje.

Kar se tiče gospodarskih nazorov marksizma, poudarja Herkner, da je imel Marxov "Kapital", to mogočno duševno delo, trajen učinek na nemški učni svet.

Ako tudi z znanstvenega stališča ne moremo reči, da bi bila dokazana prirodna nujnost in višja smotrenost komunističnega (umevaj: socijalističnega) gospodarskega reda, vendar — pravi isti Herkner — bi bilo krivično ako bi ne priznavali neizmernih zaslug, ki so si jih pridobili komunistični (socijalistični) pisatelji za globlje umevanje kapitalističnega proizvodjalnega načina in s tem indirektno povzročili dragocene reforme, da je postal socijalni razvoj drugačen nego so ga oni prorokovali.

Enako zavrača nacionalni ekonom Schaeffle le oni socijalizem, ki hoče vse izenačiti in izključiti vsako individualno gospodarstvo; nasprotno pa uvažuje Schaeffle možnost in že dejansko uveljavljenje vedno večje socijalizacije v tem smislu, da se zasebna kapitalistična organizacija vedno bolj pretvarja v združeno in javnopravno (društveno, občinsko in državno), ako so dani gospodarski pogoji; zakaj liberalizem mora zopet služiti splošni blaginji, ko je socijalizem odkril slabe strani dosejanega kapitalističnega proizvodjanja.

Z gospodarsko teorijo marksizma se peča strokovna veda, nacionalna ekonomija.

V ospredju stoji Maksov nauk o vrednosti in nadvrednosti. Herkner pravi, da ima spor o vrednostni teoriji splošno gospodarsko-znanstven pomen.

Sombart je zagovarjal Marxovo teorijo o vrednosti na način, ki je rekel o njem Engels, da je tako približno pravi, dasi ga sicer ne more odobravati brez vsega, in socijalistični kritik Bernstein prihaja do zaključka, da je Marxova vrednostna teorija — bodisi da je prava, bodisi da ni prava — sredstvo analize za dejstvo naddela.

Bernstein odgovarja na podobno očitjanje z vprašanjem:

— Ali ni devet desetih elementov znanstvenega socijalizma vzeti iz spisov meščanskih ekonomov, ker znanost sploh ne more biti strankarska?

Znano je, da se je Marx naslanjal na gospodarska načela liberalnih ekonomov Smitha, Ricarda, Bastiata in sprejel od njih zlasti nauk, da je človeško delo edini vir in merilo vrednosti.

Na drugi strani ravno meščanski kritiki, naprimer Laveleye, priznavajo Marxu, da so njegova izvajanja sicer brezhibno logična, a da so napačne premise, zlasti nauk o delu kot edinem merilu vrednosti, ki si jih je izposodil od ortodoksnih liberalnih ekonomov, kakor sta bila ravno Smith in Ricardo, kljub temu, da je njihovo teorijo izpopolnil.

V zvezi z gospodarsko teorijo o vrednosti in nadvrednosti so nauki marksizma o razvoju kapitalistične produkcije, ki so se izkazali kot neutemeljeni v tej izključnosti ali obsegu, kakor si je to prvotno zamislil Marx.

To, kar deloma velja za veliko obrt in trgovino, za demarstvo in promet, ne zadošča za poljedelstvo. Herkner pravi, da bi bil morebiti nastal tak razvoj, kakor ga je naslikal marksizem, ako bi ne bilo socijalno-političnih reform.

Kakor sploh večkrat v zgodovini človeške delavnosti, tako se je zgodilo namreč tudi socijalizmu:

— Njegova praksa je bila uspešnejša nego teorija, ker socijalno življenje gre svojo pot naprej, zalitevajoč, da se znanost prilagodi dejanskemu stanju.

Zato je tudi v socijalizmu nastala kriza: ortodoksní marksizem se umika revizionističnemu.

To nista samo imeni, marveč to je nasprotstvo med teorijo in prakso, med znanostjo in življenjem.

Bernstein zahteva, da mora teorija, ako naj ima kakšno vrednost, priznavati korekturo prakse; zakaj naloga učencev je, da nadaljujejo delo svojih učiteljev, a ne da samo ponavljajo njih besede.

Seveda ni to lahko opravilo, ker je treba računati z raznimi predsodki in interesi, ki zavirajo delo. Toda vsaka teorija je nastala na podlagi izkušnje ali prakse in, če se menja izkušnja, se mora menjati tudi teorija.

Na podlagi nekaterih priznanih meščanskih ekonomov, ki jih imam ravno pri roki, sem skušal pojasniti, da

marksizem kljub nekaterim svojim zmotam in pomanjkljivostim menda vendar teoretično ni tako "plitva vera", kakor se doždeva nekaterim.

A da to tudi praktično ni, naj navajam samo besede moža, ki je bil nasprotnik socijalno-demokratske stranke. Bismarck je namreč rekel doslovno:

— Socijalna demokracija je vendar — taka, kakor je — vedno važno znamenje, mene tekel za bogate sloje v tem, da ni vse tako, kakor bi moralo biti, da lahko napravimo boljše... Ako bi ne bilo socijalne demokracije in bi se je ne bala množina ljudi, bi se danes ne bilo onega mirnega napredka, ki smo ga doslej sploh napravili v socijalni reformni, in v tem smislu je strah pred socijalno demokracijo za onega, ki sicer nima sreča za svoje uboge sodržavljane, čisto koristen živelj.

—000—

Resnični vzroki laškega poraza.

—000—

AMPRISKI POROČEVALEC COREY, KI SE JE DOLGO ČASA MUDIL V ITALIJI, POROČA IZ PARIZA, KAJ JE BIL VZROK, DA SO SE ITALJANI UMAKNILI. — ITALJANSKA ARMADA JE BILA OSLABLJENA, KER JE IZGUBILA 1200 TOPOV. — LJUBEZEN ITALJANOV DO ZDRUŽENIH DRŽAV. — KAJ MORA RAZUMETI AMERIKA? — POROČILA AMERIŠKEGA POROČEVALCA SO DOSEPLA PISMENIM POTOM.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 12. decembra. Po dobi, katero sem prejel v Italiji, tekem katere sem raziskoval vzroke, ki so dovedli do vojaškega poraza in njegove posledice v zadnjem času, sem se vrnil v Pariz, da napišem povest o tem.

To povest, primerno pisano in primerno čitano, naj bi se smatrala za obrambne zavestne stvari ter bodočost demokracije. Temu se da lahko izraza v par stavkih. — Italijanska armada je bila ohromljena vsled izgube 280,000 vojnih jetikov ter 2500 topov, ki so predstavljali skoro celo zalogo italijanske moderne artilerije. — Kljub temu pa se še vedno vrše boj vsprko odličnega junaštva in drznosti.

Italijanski parlament je še vedno parlament Giolitti-ja kot je obstajal pred vojno, ki je bil takrat pro-nemški in za mir. Giolitti lahko reorganizira vladu, kakor hitro bi se mu zdelo to primerno. Giolitti, — ravnatelj, — je bil instrument, potom katerega sta Buelow in Burian, zastopnika Nemčije in Avstrije, poslovala v dnevih pred vojno.

Giolitti-ju pa se menda še ne zdi primerno pričeti z reorganizacijskim delom. Kljub svoji politični moči ni mogel spraviti pred vojno italijanskega naroda na noge ter ga pripraviti za vsak slučaj. Bil je diktator, a kamaleno se ga je na cestah, Dočim — je ostala Italija le skupina napol zavestnih in več ali manj antagonističnih držav, je bilo njegovo diktatorstvo uspešno.

Italija pa se je na heroičen način odzvela pretnji invazije. Prvič izza svoje politične inkarnacije v teku 46 let obeta postati en narod. Giolitti sam, — vsled pričevanja nekaterih, ki ga poznajo, — bo morda prenehal biti bos ter postal domojub.

Temu bi lahko sledile posledice neizmernih veljave. Italija bo morda opustila svoje resnično prijateljstvo do Nemčije, ki ga je gojila v preteklosti, in to vsled invazije, — ter postala lojalen član nove družbe demokracij zapada proti avtokracijam centralne Evrope.

Na tisoče Italijanov je poznalo in ljubilo Združene države, a Italija kot država nas ni niti poznala dobro, niti ljubila. Vrata za pravo prijateljstvo pa so odprta. Vse je odvisno od nas samih. Ona pridlahko k nam, da deli ono čustvo zaupanja, ki ga kažejo sedaj republike Južne Amerike po dolgih letih dvoma.

Amerika mora razumeti predvsem dve stvari. Ena teh je, da mora Italija brez naše pomoči sestradati. Ona je danes bližje sestradanja kot katerakoli izmed zavestnih dežel. Druga stvar pa je da je treba podpirati njeno orožje. Ona mora imeti izobilico iznajenih mož in topov.

Prav do poloma dne 23. oktobra ter do dni, ki so neposredno sledili, se lahko razdeli zgodovino Italije dv dva dela, — v vojaški in politični del. Oba dela sta bila zmešan vozelj slabosti. Veliko čudo je, da se je veliki polom zavleklo za toliko časa. Razmere v armadi so bile tako slabe kot so sploh morale biti. V Rimu pa je neuspješno vladal podpiral parlament, ki je bil več kot dvomljivo lojalnost. Tako vladal kot parlament pa sta se nahajala pod ognjem dveh virov propadane, ki sta, različna v motivih, delovala v smeri proti istemu cilju. Oficijelni socijalisti,

— Armada — je rekel — je ab-

solutno zdrava v svojem sreću.

V istem trenutku pa, ko je bilo izdano to ugotovilo, je del iste armade vrgel stran svoje orožje na tolminskem predmostju ter pustil Nemce preko.

Umikanje se je izpremenilo v velik poraz. — Drugo laško armada so zajeli skoro ne da bi izstrelila en strel. Izmed 280,000 vjetih, jih je bilo ubitih le 3000.

Zajeli so velik del laške zimske opreme, — namreč mol odevj, živil 90,000 bolniških postelj, pušk in granat — kar vse kaže oviranje armade, katere ni oceniti po dolarjih, temveč po življenjih. Vladala je popolna razorganizacija. Vstanovili so novo bojno črto in sicer 50 milj v ozadju fronte, katero so pridobili s tako velikanskimi stroški.

Sovražnik se je vtaboril v zakope v razdalji osmih milj od Benetk in uničuje tega svetovno znanega bisera je bilo preprečeno edinole s taktično odredbo, da Benetk ne bodo branili.

Italijanski glavni stan se je premestil iz Vidma na tako nagel način, da so prepuštili sovražniku vse zapisnike, vse zemljevide, knjige in celo osebno opremo štabnih častnikov. Glavni odpor, ki so ga nudili, je obstajal v velikem dežnem naliču, o katerem se je nek častnik izrazil, da je padlo z neba kot v železnih verigah. Nadalje je obstajal odpor v stanju cest in v izučnosti izvojevalec.

Nekateri laški oddelki so se borišobno borile nobene čete. Drugi oddelki pa niso imeli nobene prilike za boj, kajti prišli so jim v bok in vsak odpor bi bila največja beda stoča.

Edina pametna stvar, ki so jo mogli storiti, je bilo rešiti svoje golo življenje.

Čudo vseh čud je pa to, da vsega tega niso izprevideli že vnaprej.

STENSKIH KOLEDARJEV nimamo več, kar naj blagovolvijo vsi naši naročniki in prijatelji vpoštevati.

Uredništvo.

Dva letalca sta se ubila. Kadet Frank L. Seery je bil ubit in kadet V. C. Dunban je bil ranjen, vsled česar je umrl v bolnišnici v Fort Sam Houston, potem ko sta se trčili dve letali v Kelly Field.

Naši zastopniki, kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za četrt leta pa \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom pripravljamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, Denver, Colo.: Louis Andošek in Frank Škrabec. Leadville, Colo.: John Hočevar. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Gern, Frank Janesh in A. Kočevar. Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kernely. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Indianapolis, Ind.: Alois Budman. Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Bliab in Frank Jurjorec.

Joliet, Ill.: Frank Bamblich, Frank Laurich in John Zalelet. La Salle, Ill.: Matija Komp. Livingston, Ill.: Mih. Clrar. Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin. Nocomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.

North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin. So. Chicago, Ill.: Frank Černe. Springfield, Ill.: Matija Barborič. Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.

Cherokee, Kans.: Frank Reznik. Franklin, Kans. in okolica: Rok Firm in Frank Kernc. Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.

Ringo, Kans.: Mike Pendl. Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec. Baltic, Mich.: M. D. Ljkovich. Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shaltz. Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonze, Jos. J. Pesbel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek. Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kitzc.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel. Hibbing, Minn.: Ivan Pouše. Virginia, Minn.: Frank Hrovatic. St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Klein, Minn.: Gregor Zobec. Great Falls, Mont.: Math. Urbl. Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka. Barberton, O. in okolica: Math. Govanda, N. Y.: Karl Sterniša. Kramar.

Bridgeport, O.: Michael Kočevar. Collinwood, O.: Math. Slapnik. Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debec, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.

Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumše. Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kikelj. Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.

Allegheny, Pa.: M. Klarich. Ambridge, Pa.: Frank Jakše. Besemer, Pa.: Louis Trifar. Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolica: John Demšar. Canonsburg, Pa.: John Koklich. Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj, Vid Rovaniček.

Claridge, Pa.: Antou Jerina in Ant. Kozoglov. Export, Pa.: Louis Supančič. Forest City, Pa. Mat. Kamin in Fr. Leben.

Farell, Pa.: Anton Valentincič. Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak. Hasetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.

Imperial, Pa.: Val. Peternel, box 172. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polnauc. Luzerne, Pa. in okolica: Anton Josnik.

Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar. Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Dolmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakoblich, Z. Jakšič, Klarich Mat. I. Magister. Reeling, Pa. in okolica: Fr. Špear.

South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek. Steelton, Pa.: Anton Hren. Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Šebifer.

West Newton, Pa.: Josip Jovan. Willook, Pa.: J. Peternel. Murray, Utah in okolica: J. Kastelli. Black Diamond, Wash.: G. J. Poren/a.

Favis, W. Va. in okolica: John Brosten in John Tavželj. Thomas, W. Va. in okolica: A. Florenčan.

Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratnik. Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, John Stempel in H. Svetlin.

West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok. Rock Springs, Wyo.: Frank Fortunn, A. Justin in Valentin Marcina.

Iz zakladniškega urada.

WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES GOVERNMENT

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STRICU SAMU.

On jih potrebuje sedaj
Vi jih boste potrebovali po vojni

KUPUJTE
VOJNO VARČEVALNE
ZNAMKE
OBVEZNIC VLADE ZDRUŽE
NIH DRŽAV.

Nosijo štiri odstotne obresti, plačljive na četr let.

Lahko pričnete

S PETINDVAJSETIMI CENTI,
če kupite varčevalno znamko
Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis
in številno drugih prodajalnih
agencur vam bo povedalo vse glede
teh znamk. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST.
TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE.
TO BO IZVOJEVALO VOJNO

Vojno-varčevalne znamke in Slovenci.

Zelo ugodna in redka prilika se nam nudi ravno sedaj z nakupovanjem vojnovarčevalnih znamk prihranjen denar nadvse varno in z dobrimi obrestmi naložiti, zaeno pa tudi pokazati vladi in podnikom Združenih držav, da smo vredni zaupanja, ker nas vsled napovedi vojne Avstroogrski ne smatrajo za sovražnike. S tem smo obvarovani ogromne skode ter rešeni iz zadrege, katere bi bila prinesla nedržavljanost mnogo skrbi, neprilik in razočaranj.

Za nas Slovence bo najpriljubnejše, da kupujemo znamke, katere bo mogoče dobiti skozi mesec januar po \$4.12, vsak prihodnji mesec do konca decembra 1918, bodo stale po en cent več; iste bomo prilpevali na takovani vojnovarčevalni certifikat, ki je načrtan in ima prostora za 20 takih znamk. Po preteku pet let, to je dne 1. januarja 1923, bo izplačala zakladnica v Washingtonu, ali pa katerakoli pošta v Združenih državah znesek \$5.00 za vsako, na certifikatu prilpepljeno znamko, ali pa za ves poleplje ni certifikat z 20 znamkami znesek \$100.00.

Pri dvasjet znamkah, katere stanejo tekem meseca januarja 1918 \$2.40, bomo pridobili \$17.60, ali pri eni znamki 88 centov. V slučaju, da bi bil kdo kdaj pozneje, ko boče kupil znamke v denarnih potrebah, ali pa bi jih hotel zamenjati v gotovi denar, ga bo zanje dobil lahko nazaj vsak čas, na od-poved. po preteku desetih dni s približno 3% obresti, najslabode na katerikoli pošti v Združenih državah.

Omenjene znamke prodajajo vse pošte in banke širom Združenih držav. Priporočati bi pa Lilo, da se jih Slovenci kolikor mogoče nabavijo pri naši tvrdki, da potem lahko pokažemo s skupnim zneskom, kaj smo vsi skupaj storili za deželo, katere nas je sprejela v svoje naročje, nam dala kruha in zaslužka, kakor bi ga ne bili našli nikjer na svetu.

Ako se bodo rojaki odzvali našemu klicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zaslužka, toda z veseljem smo pripravljene za vsevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojnovarčevalnih znamkah Združenih držav. Vsak jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sezite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštnino registrirana pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojnovarčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znamke le 3 cente za poštnino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj boče podpisano z lastnoročnim podpisom istega, ki boče kupil znamke.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
TVRDKA FRANK SAKSER
62 CORTLANDT STREET,
NEW YORK, N. Y.

Margarita Gautier

Spisal Aleksander Dumas (Sin).

Osem dni pozneje se je Margarita preselila v svojo hišo tam zunaj in sem se jaz nastanil "Pri zarji".

Hi, zdaj se je začelo življenje, ki bi ga vam mogel težko popisati.

Prve čase se Margarita ni mogla otresti svojih pariških navad; njena hiša je bila vsakemu odprta in vse njene prijateljice so vrede skupaj. Ves mesec ni imela pri miki manj nego osem do deset ljudi. In vrh tega je vabila še Prudence vse svoje znanee ter jih sprejemala v Margaritini hiši, kakor da je ona tu doma.

Plačal je seveda vse skupaj vojvoda, a vendar se je dogodilo, da me je zdajpazdaj naprosila Prudence kak bankovec po tisoč frankov, kajpada v imenu Margerite. Kakor veste, sem bil dobil nekaj pri igri; tako sem torej lahko izročil Prudence, kar je želela Margarita, toda ker sem se zbal, da ne bi zmanjkalo, sem si zopet izposodil v Parizu isto sivo to, kakor-že enkrat prej, ki sem jo bil pa že vso točno poplačal.

In tako sem bil torej zvoja preskrbljen z dvanajstimi tisočaki brez svoje rente.

Toda ta želja po njenih prijateljicah se je začela pri Margeriti polagoma vendar manjšati, ko je videla, koliko to stane, in še bolj, ker je bila vedno bolj pogostoma prisiljena, prositi mene denarja.

Vojvoda, ki je našel Margeriti to hišo, da se tu odpodije, se že ni prikazal več, ker se je moral vedno bati, da najde mnogoštevilno in šumno družbo, ki se ji ni maralo pokazati. To tem bolj, ko je prišel nekega dne, da bi obedoval z Margerito sama med seboj, in je stal nekakrat sredi kakih petnajstih oseb, ki so sedele še vedno pri zajutruku, dasi je bilo ravno čas, sestri h kosila. Revež je odprl, nič slabega slutel, duri obedično, — naenkrat od vseh strani kričeč smeh, da se je moral naglo umakniti drzni razposajenosti onih žensk. Margerita je skočila hitro za njim v sosedno sobo in skušala popraviti slab vtis tega prizora, toda mož je bil preveč razaljen in povedal je ubogemu dekletu dovolj grenkih kar v obraz, čes, da je sit plavečati norosti take ženske, ki so pri njej močice slične nesramnosti. In odšel je skrajno razkašen.

Od onega dneva ni bilo več o njem ne duha, ne sluha. Kaj je pomagalo Margeriti, da je odpravila ono družbo, da je spremenila celo svoje navade, — vojvoda je bil izgubljen. Jaz pa sem bil na boljšem pri tem, ker je bila Margerita zdaj popolnoma samo moja, ter so postajale moje sanje bolj in bolj resnice. Zdaj ni mogla niti za hip prestajati več brez mene. In ne menec se več za posledice, je sama skrbela za to, da se je govorilo tem več in javno o najinem razmerju. Preselil sem se bil takorekoč že popolnoma k njej. Vso družabništvo me je nazivalo že le "gospod" in je videlo torej se kaj odgovoriti, a mene je pre-

— Torej? je vprašala Margerita.
— Torej! Vojvoda sem videla.
— Kaj je rekel?
— Da vam rad odpusti ono nelepno sceno, a da je izvedel, da živite javno z gospodom Armandom Davalom in da vam tega ne more dopustiti, Margerita naj zapusti tega človeka, je rekel, in kakor prej, ji bom dal tudi odslej kar bo hotela, drugače pa naj se seveda ne obrača več do mene.

— In kaj ste vi na to odgovorili?
— Da vam sporočim njegove besede in da vas bom skušala prepovoriti. To sem mi celo obljubila. Premislite dobro, ljubje dete, kaj izgubite in kaj vam more dati Armand za to. Gotovo, on vas ljubi iz vse duše, toda kaj pomaga, ko nima niti za vaše potrebe in bo vas moral nekega dne vendarle zapustiti, ko bo že prepozno in vojvoda ne bo hotel slišati več o vas. Ali hočete, da govorim jaz z Armandom?

Videti je bilo, kakor da Margerita prenašljuje, ker ni odgovorila takoj. Sreč mi je bilo in s strahom sem pričakoval njenega odgovora.
— Ne! je vskleknila slednjica. Vse zaman. Ne pustim ga več in tudi skrivala se ne bom več z njim pred ljudmi. Morda je vse to naravnost blazno, a kaj hočete? — preveč ga ljubim! In zdaj se je tudi že privadil, da me ljubi pristo in odkrito, in bolelo bi ga preveč, če bi moral biti tudi le za eno uro na dan brez mene. Sicer pa: meni je odločen le še kratak čas, veliko premalno, da bi hotela postati nesrečna na ljubo stranu, ki me en sam njegov pogled postara za cele mesece. Naj ima svoj denar! — živela bom tudi brez tega.

— Toda kako?
Prudence je hotela brezovno svojo odgovoriti, a mene je pre-

— Mojega oficijelnega gospodarja v meni.
Prudence ji je seveda pridigala in jo svarila pred tem novim življenjem, toda Margerita ji je odgovarjala kratkonočno, da me ljubi, da ne more živeti brez mene in da se ne odreče za vse sreče in vse nesreče vsoga sveta več sreči, živeti z menoj. In komar da to ni prav, lahko tudi mirno ostane.

Vse to sem slišal nekega dne na lastna ušesa, ko je prosila Prudence Margerito za kratak pogovor med štirimi očmi, čes, da ji ima povedati nekaj važnega, in sem jaz prisluškoval pri vratih, ki ste se bili zaprli za nje.
Nekaj dni pozneje je prišla Prudence zopet.
— Bil sem ravno konec vrta in jo videl. Zazdelo se mi je takoj, ko sem vrazil, kako je Margerita odgovarjala, da se gre zopet za kaj podobnega kakor zadnjič, in hotel sem slišati tudi to.
Zaprli sta se zopet v neko sobico in jaz sem stal zopet pri vratih.
— Torej? je vprašala Margerita.
— Torej! Vojvoda sem videla.
— Kaj je rekel?
— Da vam rad odpusti ono nelepno sceno, a da je izvedel, da živite javno z gospodom Armandom Davalom in da vam tega ne more dopustiti, Margerita naj zapusti tega človeka, je rekel, in kakor prej, ji bom dal tudi odslej kar bo hotela, drugače pa naj se seveda ne obrača več do mene.

— In kaj ste vi na to odgovorili?
— Da vam sporočim njegove besede in da vas bom skušala prepovoriti. To sem mi celo obljubila. Premislite dobro, ljubje dete, kaj izgubite in kaj vam more dati Armand za to. Gotovo, on vas ljubi iz vse duše, toda kaj pomaga, ko nima niti za vaše potrebe in bo vas moral nekega dne vendarle zapustiti, ko bo že prepozno in vojvoda ne bo hotel slišati več o vas. Ali hočete, da govorim jaz z Armandom?

Videti je bilo, kakor da Margerita prenašljuje, ker ni odgovorila takoj. Sreč mi je bilo in s strahom sem pričakoval njenega odgovora.
— Ne! je vskleknila slednjica. Vse zaman. Ne pustim ga več in tudi skrivala se ne bom več z njim pred ljudmi. Morda je vse to naravnost blazno, a kaj hočete? — preveč ga ljubim! In zdaj se je tudi že privadil, da me ljubi pristo in odkrito, in bolelo bi ga preveč, če bi moral biti tudi le za eno uro na dan brez mene. Sicer pa: meni je odločen le še kratak čas, veliko premalno, da bi hotela postati nesrečna na ljubo stranu, ki me en sam njegov pogled postara za cele mesece. Naj ima svoj denar! — živela bom tudi brez tega.

— Toda kako?
Prudence je hotela brezovno svojo odgovoriti, a mene je pre-

— Mojega oficijelnega gospodarja v meni.
Prudence ji je seveda pridigala in jo svarila pred tem novim življenjem, toda Margerita ji je odgovarjala kratkonočno, da me ljubi, da ne more živeti brez mene in da se ne odreče za vse sreče in vse nesreče vsoga sveta več sreči, živeti z menoj. In komar da to ni prav, lahko tudi mirno ostane.

Vse to sem slišal nekega dne na lastna ušesa, ko je prosila Prudence Margerito za kratak pogovor med štirimi očmi, čes, da ji ima povedati nekaj važnega, in sem jaz prisluškoval pri vratih, ki ste se bili zaprli za nje.
Nekaj dni pozneje je prišla Prudence zopet.
— Bil sem ravno konec vrta in jo videl. Zazdelo se mi je takoj, ko sem vrazil, kako je Margerita odgovarjala, da se gre zopet za kaj podobnega kakor zadnjič, in hotel sem slišati tudi to.
Zaprli sta se zopet v neko sobico in jaz sem stal zopet pri vratih.
— Torej? je vprašala Margerita.
— Torej! Vojvoda sem videla.
— Kaj je rekel?
— Da vam rad odpusti ono nelepno sceno, a da je izvedel, da živite javno z gospodom Armandom Davalom in da vam tega ne more dopustiti, Margerita naj zapusti tega človeka, je rekel, in kakor prej, ji bom dal tudi odslej kar bo hotela, drugače pa naj se seveda ne obrača več do mene.

— In kaj ste vi na to odgovorili?
— Da vam sporočim njegove besede in da vas bom skušala prepovoriti. To sem mi celo obljubila. Premislite dobro, ljubje dete, kaj izgubite in kaj vam more dati Armand za to. Gotovo, on vas ljubi iz vse duše, toda kaj pomaga, ko nima niti za vaše potrebe in bo vas moral nekega dne vendarle zapustiti, ko bo že prepozno in vojvoda ne bo hotel slišati več o vas. Ali hočete, da govorim jaz z Armandom?

COL. S. McROBERTS, NAČELNIK ORDONANČNEGA URADA VOJNEGA DEPARTAMENTA.

magno, — razpahlil sem vrata, tekkel k Margeriti, se ji vrgel pred noge ter poljubljal hitro njene roke in trepetal sreče, da sem ušakal to sekundo.

— Moje življenje je tvoje, Margerita! Kaj ti je še treba tega človeka, — ali niscem jaz tu? Ali bi te mogel kdaj zapustiti ter ti poplašati srečo, ki si mi jo dala? Pustiva vse obzire, moja Margerita, in ljubiva se! Kaj naju briga vse drugo?

— O, da, jaz te ljubim, moj Armand, je zamrmrala in mi ovila obe roki okrog vratu; ljubim te, kakor bi ne bila več misliha, da bom še kdaj ljubila. Odslej hočeva biti samo še srečna; živela bova mirno in za vedno dam slovo temu življenju, ki me ga je sedaj tako sram. In ti mi nikdar ne boš očitel moje preteklosti, kaj ne, da ne?

Nobene besede nisem mogel izpregovoriti. Odgovoril sem samo s tem, da sem jo vnovič stisnil na svoje sree.
— Pojdite, Prudence! se je obrnila z ganjenim glasom k njej. — Pojdite in popisite to sceno vojvodu ter povejte mu, da ga ne rabim več.

Odslej se o vojvodu ni več govorilo. Margerita je postala popolnoma drugačna. Izgubila se je vsemu, kar bi mi bilo lahko vzbudivši spomin na življenje, sredi katerega sem jo bil srečal. Ni bilo na svetu ne žene, ne sestri, ki bi bila za svojega moža, za svojega brata bolj skrbela, kakor ona za me. Ta bolelna usrava je bila sprejemljiva za vse najnežnejše občutke, vse najmanjše vtiske. Konečala je bila z vsemi svojimi navadami, kakor s svojimi prijateljicami, celo z načinom svojega govorjenja, kakor s svojim razparjem.

Kdor je naju videl priti iz hiše in iti potem tja dol k reki v malčolnici, ki sem ga bil kupil zanjo, kdor je videl to mlado žensko v beli obleki, s širokim slamnikom na glavi ter s priprosto svilenogrtično, da bi ji ne škodoval hla-

den zrak na vodi. — ta bi ne bil mogel nikdar verjeti, da je to ista Margerita Gautier, o katere potravnosti ter skandafih je govoril še pred štirimi meseci ves Pariz.

O, kako se je nana mudilo do sreče! Kakor bi bila slutnja, da bo tako kratka!
Dva meseca naju niti v Parizu ni bilo. In nikogar ni bilo več k nama, razun Prudence in one Julije Duprat, o kateri sem vam že pravil, in ki ji je pozneje izročila Margerita ta ganljivi dnevnik, ki ga nosim pri sebi.

Preživel sem cele dneve ob svojih ljubici. Odprla sva okna na vrt in strmela cele ure ven. Kako je žarečo poletje v bujaem cvetju in trepetalo v temnih sencah! In midva sva živela drug ob drugem to resnično življenje, ki ga nisva ne očitel moje preteklosti, kaj ne, da ne?

Kako otroško se je čudilo to bičje najmanjši stvarici! Včasih je tekala po vrtu kakor desetletna kratkokička in lovila metulje ali mašice. Ta kurtizanka, ki je razsipala v Parizu za same šopke več nego bi bilo treba, da bi živela srečno in brezskrbno cela družina, je sedela včasih celo uro na trati ter se veselila priproste cvetke, ki je ona nosila njeno ime.

V tem času je čitala tako pogostoma "Mamon Leseau". Večkrat sem jo zasačil, ko je zapisovala ravno svoje opazke na rob in potem mi je rekla vselej, da ženska, ki ljubi, ne more ravnati tako, kakor je ravnata ta Mamon.

Dvakrat ali trikrat ji je pisal vojvoda. Spoznala je pisavo in mi izročila vsakikrat njegove liste, ne da bi jih čitala.

Včasih so me ganili izrazi teh pisem do solz...
Revež je mislil, da jo spravi zopet k sebi, če ji odreče svojo podporo, toda ko je videl, da je vse zaman, se je moral udati. In odšel jo je prosil samo še, da bi smel priti, in to pod vsakimi pogoji.

Tako sem torej čital jaz sam ta pisma, jih čital in metal v stran, ne da bi le omenil Margeriti, o čem govore, in ne da bi ji nasetoval, naj se ga usmili, dasi me je večsib hotelo prenegati sočutje do njega. Toda bal sem se preveč, da bi Margerita ne misliha, kakor da hočem, naj vojvoda plačuje za svoje posete najine stroške. In bal sem se tudi, da bi ne bilo videti, kakor da se hočem odtegovati odgovornosti za vse posledice, ki jih bo imela morda zanjo ta njena ljubezen do mene, in ki sem jih hotel nositi sam.

In tako je moral ubogi vojvoda prenehati s tem brezuspešnim dopisovanjem, midva pa sva bila srečna in se nisva brigala za nič več na svetu.
(Dalje prihodnje)

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavnim besedama našim znanstvenim zdravljenju na domu za može in žene, kateri trpe od akutnih in kroničnih bolezni, kakor so, nalezljive in podedovane bolezni; nečista in slaba kri; stare rane; boleznii kože; mozolji na obrazu in telu; padanje lasi; kronična bolezen grla; otekli, zapaljeni in nežni delovi; slaba, nerovna, onemogla kondicija; boleznii ledvice in mehurja, ter mnoge druge podobne bolezni in teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nočuti jezik, smrdelca sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutruh, črni kolobari pod očmi, srarnedžljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazni in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenja, da vas telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravja, moči in svetlosti, da so zopet možje. Založna znanost je in vsebuje nasvete in podatke, kateri bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo.

Poslajte ta kupon še danes.

Dr. J. RUSSELL PRICE CO., S. 1650 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.
Cenjeni doktorji! — Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zaastonj in poštine prosto.
Ime .....
Stev. in ulica ali Box No. ....
Mesto ..... Država .....

Nekaj o gozdovih.

Zanimivo je enati vzroke, zakaj gre gozdna meja zdaj višje, zdaj niže. Na višino gozdne meje namreč ne vpliva samo eden faktor, ampak je višina gozdne meje produkt prav različnih večina klimatičnih faktorjev.

Povsod tam, kjer so v Alpah večje skupno v zračno višino štrleče gorske mase, višina gozdne meje poskoči. Potom različnih računov in statističnih datov se je pokazalo, da se vzdiguje gozdna meja sorazmerno kakor se vzdiguje Alpe same od periferije v notranjost, vendar se vzdignejo gore za trikrat toliko, za kolikor se vzdigne gozdna meja.

Tudi temperatura vpliva na gozdno mejo; tam, kjer gozdna meja ni zavarovana, gre primeroma nizko in ima visoko srednjo zračno temperaturo, v zavarovanih krajih pa se gozdna meja visoko dvigne in doseže prav nizke zračne temperature. Srednja temperatura dobe, ko drevje raste (to je od meseca maja do septembra) znaša 8.26 stopinj Celzija. Izotermna 8.26 stopinj Celzija gre tam, kjer je lega gozda nezavarovana nad gozdno mejo, v zavarovanih legah pa pade pod njo.

Na samem stoječem gore imajo nizko ležeče izotermne, in tudi gozdna meja gre nizko. Obe črti se dvigujeta bolj ko gremo v notranjost gora. V globoko tajednih dolinah naših najvišjih skupin dosežejo izotermne in črte gozdne meje najvišje točke. Različni razlogi pa kažejo, da vplivajo poleg zračne temperature še drugi klimatični faktorji na višino gozdne meje, to so posebno različni hydrometeori in vetrovi.

Na podlagi statističnih podatkov se je pokazalo, da množina dežja povičuje gozdno mejo. Čim več pade dežja, tem niže leži gozdna meja. Svota padavin ima velik pomen, pokaže namreč, da tam v vzhodnih Alpah, kjer pade veliko padavin, tudi čestokrat dežuje, zato je tu nebo večkrat pooblačeno, ti kraji imajo torej manj solnega solnca svetloba pa zopet vpliva na rastlinstvo.

Tudi sneg vpliva na gozdno mejo. Vegetativno življenje drevja se prične v treamtku, ko sneg pod njim skopni, ter se konča, ko sneg zopet zapade. To dobo tako zvano aperno dobo moremo zračnati. Neki pisatelj zračna doba na 107 dni (toliko časa je treba, da naredi drevo novo letnico), toliko časa tudi ne sme ležati sneg ob gozdni meji, ako naj drevje sploh uspeva. Dokaže pa, da je ta doba ob gozdni meji 1-1½ mesece daljša kot 107 dni. Gozd bi mogel torej glede aperne dobe uspevati tudi 300 metrov višje. Tu se pokaže, da imajo obrobne skupine Alp debelejšje snežne plasti in zato krajšo aperno dobo kakor skupne v notranjosti Alp, in v resnici gre gozdna meja v obrobnih skupinah nižje kakor pa v

centralnih.
Končno vplivajo na gozdno mejo tudi ledeniki. Sneg in led niža zračno temperaturo dotičnega kraja, ta pa vpliva zopet na gozdno mejo. Ako se ledeniki koncajo v bližini gozdne meje, opazamo prav lepo, kako tudi gozdno mejo potisnejo navzdol.

In slednje vpliva na gozdno mejo še veter. Mnogoštevilne snene veje na onem kraju, kjer je drevje vetru izpostavljeno, kažejo, da veter drevje naravnost moiri in uničuje. Ker drevje v višjih slabije uspeva, je manjše, in da se laže brani vetrovom, se stisne skupaj. Gozd se zato ne konča s posameznimi visokodebelnimi drevjem, ampak drevje je nizko, se tišči skupaj in se naerkkrat konča. Tako se konča gozd v onih pogorjih, kjer gore le malo štrle nad gozdno mejo. V visokem pogorju pa se gozd konča drugače. Gozd postaja redkejši, pašniki se večajo, kmalu stoji le še posamezne skupine dreves skupaj, končno izginejo tudi te in le posamezna debela kipe kvisku ter krasijo planinske pašnike. Gotovo imajo oni deli, ki so zelo vetrovom izpostavljeni, tako n. pr. prelazi ter izhodi doim, ravno vsled vetrov gozdno mejo niže, kot bi jo drugače imeli.

Gorenja gozdna meja je prav gotovo odvisna od treh faktorjev: temperature, padavin in vetrov; v kakšni meri pa vpliva vsak teh faktorjev, to naj dožene prihodnost. Čim več tozadnih opazovanj bomo imeli, tem hitreje in natančneje bomo spoznali tudi vpliv teh treh faktorjev na gorenjo gozdno mejo.

Vpliv množine dežja na višino gozdne meje bomo dognali, ko bomo imeli dovolj meteoroloških opazovanj; želje meteorologičnih in geografov so tu skupne, več meteoroloških postaj posebno višje v gorovju.

Vpliv vetra doženemo, ako bomo lahko primerjali različne skupine, ki so približno enako masivne in imajo enake toplinske in padavinske razmere. Treba pa je take posamezne skupine, kolikor se le da, natančno raziskati.

Ob gozdni meji je treba natančnih raziskavanj glede temperature gorenjih zemeljskih plasti. Dognati je treba, kako vpliva na temperaturo gorenjih plasti različna lega, ali leže proti severu ali jugu, višina itd. Treba je iskati podatkov, ali je bila gorenja gozdna meja vedno enako visoka, ali se je zvišala ali znižala.

Velikega pomena je, ako doženemo gorenjo mejo žita, sadnega drevja, trte itd. In ko smo enkrat vse to dognali, potem nam bo lahko dognati, od kakšnih različnih faktorjev in v koliki meri od vsakega posameznega so te višinske meje odvisne.

RABIM SLUŽINKINJO
za pomoč v kuhinji, bodisi Slovenca ali Hrvatca, tudi lahko vdova z enim otrokom. Prijazni kraj. Katero veselje, naj se oglasi. Plača po dogovoru.
Frank Koret,
Box 22, Limestone, N. Y.
(2526-1)

SLOVENEK
Ima v zalogi Columbia gramofone, Slovenske, Hrvatske in sploh v vseh jezikih Columbia plošče.
Diamante, zlatina, ure, srebrnina in sploh kar želite v zlatnili ali gramofonih in ploščah.
Cenike pošiljamo brezplačno.
IVAN PAJK,
Jeweler & Columbia Graphophone Dept.
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialista v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vaših možkih bolezni.
Zaustreljanje krvi zdravi s glavovrtinjo 40¢, ki ga je izumel dr. prof. Brilich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izkušite vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezje.
Vse možne bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jas vam ga bom sopen povrnil.
Hydrocele ali vodno kilo odstranim v 20 urah in steer brez operacije.
Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, odstranim s gotovostjo.
Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, arhečilo, skrofir in druge kožne bolezni, ki nastanejo valad nečiste krvi odstranim v kratkem času in ni potrebno ležati.
Uradno ure: vsakdan ob 9. uri jutraj do 8. zvečer, v petkih od 9. zjutraj do 8. popoldne; ob nedeljah od 1. zjutraj do 2. popoldne.
S počto ne delam. — Pridite osebnoma. — Ne pozabite ime in številko Zdravim samo možke osebe

DR. ROSENTHAL, specialist,
622 PENN AVE. Ure: od 9. do 8. PITTSBURGH, PA.
Dr. Rosenthal, specialist, nad 20 let. Ako imate katerokoli možko bolezen na krvi, živcih, želodcu, ledicah, mazuhi, revmatizmu ali mehurju pridite k Dr. Rosenthalu po nasvet in on vam pove, ali morate biti ozdravljeni ali ne.
Dr. Rosenthal zdravi vsak slučaj z najboljšimi zdravili iz Evrope, Indije, Kine, Južne Amerike in vseh delov sveta. On skrbi, da odstrani svojo bolezn.

Štiri zanesljiva zdravila.

Kašelj je zelo nevarna bolezen in zahteva uspešno zdravljenje, da zmanjša ali odpravi in omehča sluz.
SEVEROV
Balzam za pljuča
Cena 25 in 50 centov.

ne moremo dovolj tople pripraviti, da imate vedno v mislih dobro pocenano domačo sredstvo, ki se ogleda pod imenom
SEVEROVO
Gothardovo olje
Cena 30 in 60 centov.

Prehlad nameni svoj prihod s ponovnim izhajanjem, enkrat ali o nase valine in hudi glavobol. Dobra narava je, da se vsakodaj odpravi takoj sprotoma s tem, da se vsam
SEVEROVE
Tablete zoper prehlad in hripo
Cena 30 centov.

Bolečine v hrbtu je ponavadi narode v ledicah in se od ene stranici, fuzije na to svarilo narave. Popolajte po vsaki in zdravite se s
SEVEROVIM
zdravilom za obisti in jetra
Cena 75c. in \$1.25.

Vsako teh štirih zdravil in druge Severove zdravila prodajajo vse kraljeve lekarnice. Ako jih ne vaš lekarnar ima, pošite na
W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

bodisi kakršnekol vrste izdelanjem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpčno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem mestu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravu vsakem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejemam v zameno.
JOHN WENZEL,
1017 East 2nd St., Cleveland, Ohio.

SLOVENSKO

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHAR, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo. Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa. Tajnik: FRANK PAVLOVIČ, box 647 Forest City, Pa. Pomožni tajnik: AVUGST GOSTIŠA, box 310 Forest City, Pa. Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Pomožni blagajnik in zapisnik: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2, box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa. 1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa. 2. nadzornik: IVAN GROSELI, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans. 1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark. 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Členjena društva, oziroma njih uradniki so napredni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugace. Denar naj se pa pošilja edino potom poštne, ekspresne ali bančne denarne nakaznice, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakve pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

IZ GLAVNEGA URADA S. P. DR. SV. BARBARE.

Dne 7. januarja 1918 je okrajno sodišče v Cambria County, Pa. odobrilo in podpisalo prošnjo za združenje S. P. Dr. Sv. Barbare s S. D. P. Z. z glavnim sedežem v Conemaugh, Pa. Toraj S. P. Dr. Sv. Barbare je postavno združeno z dnem 7. januarjem 1918.

Uradno naznanjam, da so se pravila bivšega S. P. Dr. Sv. Barbare z dnem 7. januarjem 1918 preklcala in proglašena neveljavna. Pravila S. D. P. Z., katera so bila na splošnem glasovanju z nadvetretinsko večino oddanih glasov sprejeta, so postala z goraj omenjenim dnem pravomočna za članice S. D. P. Z. in bivšega S. P. Dr. Sv. Barbare.

Glavnim odbornikom, postajnim tajnikom in drugim, kateri ste imeli kako korespondenco z bivšim glavnim uradom S. P. Dr. Sv. Barbare, se vam naznanjam: Da s 1. februarjem leta 1918 nastavljam te vse korespondence tikajoče do bivšega glavnega urada S. P. Dr. Barbare, Forest City, Pa., na naslov: BLAŽ NOVAK, 20 Main St., Conemaugh, Pa., in ne več na moj naslov. Blaž Novak, je na splošnem glasovanju izvoljen glavnim tajnikom S. D. P. Z.

Police, certifikati, kateri so bili protipostavno izdani od bivšega S. P. Dr. Sv. Barbare za \$500 usmrtitine, so postali z dnem 7. januarjem t. l. postavno veljavni pod charterjem S. D. P. Z. Po pravilih S. D. P. Z. se sedaj lahko zavarujete za \$100, \$250, \$500 in \$1000 posmrtine, za bolniško podporo \$1.00 in \$2.00 na dan.

Član(ica) društva ali zveze lahko postane vsakdo, ne glede na njegovo veroizpovedanje ali narodnost, a mora vsaj razumeti slovenski ali angleški jezik, in mora biti neomadeževanega značaja, kar je glavni pogoj.

Postajni tajniki! Vporabljajte vse uradne listine bivšega S. P. Dr. Sv. Barbare ravno tako kot lo sedaj.

Ko hode v glavnem uradu zveze vrejeno za skupno poslovanje, bodejte prejeti od glavnega tajnika spremembne listine z navodilom. Z bratskim pozdravom

FRANC PAVLOVIČ, bivši gl. tajnik S. P. Dr. Sv. Barbare.

3x

Krošnjar

ROMAN IZ AMERIŠKEGA ŽIVLJENJA.

PRIREDIL J. T.

(Nadaljevanje).

Peter je vstal ter se umikal pred njo kot pred živo izkušnjo. — Ne, ne, Peter, še enkrat ti rečem, da se motiš. — Saj nočem ničesar od tebe kot samo, da ostaneš nekaj časa pri meni.

Položila mu je obe roki na ramo ter ga prisilila z očmi, besedami in kretanji:

— Saj nočem ničesar drugega kot samo to, da me še vsaj malo ljubiš, pomagati ti hočem in te prosim, da te smem ljubiti tako kot ljubim svoje življenje.

Z obema rokama je prišla njegovo glavo in Hemsedal je začutil na svojih ustnicah žgoč poljub. — Takoj zatem je pa skočila k oknu ter pričela krčevito jokati.

Peter je skočil k nji ter jo je prijel za roko. — Pavlina, ne bodite vendar otrok.

Deklica se je pa kmalo zavedla in postala gospodar svojih misli in dejanj.

Stopila je k oknu ter rekla med smehom in solzami: — Že dobro, Peter, že dobro. — Jaz sem neumna. — Zelo sem neumna. — Nikar se ne jezite.

— Pavlina, jaz vas poznam. — Vi ste preveč strastni. — Tako ste strastni, da mi dosedaj niste pustili izpregovoriti nobene besede. Vidite, to je proti mojemu prepričanju, da bi sprejel kako pomoč od kateregakoli, pa naj bo to moj brat, moj prijatelj ali prijateljica. In posebno se zategadelj ne, ker niso moji viri še popolnoma izrpani. — Svoj poklic bom začel na najbolj nizki stopinji, in prepričan sem, da bom s svojo pridnostjo in vstrajnostjo dočkal boljših dni. Vidite, Pavlina, tak sem in nič drugačen.

Ona je molče prikimala. — In v slučaju, — je rekla — da bi imeli bogato nevesto, katero bi res ljubili, ali bi tudi od nje ne sprejeli pomoči?

— Supper is ready! — je vzkliknila mlajšica in napol odprla vrata.

— Pojdita k večerji — je rekla deklina in skušala Petra potegniti za seboj.

On se ji je iztrgal rekoč: — Nikar me ne razumite napačno Pavlina. — Meni se sdi, da

je veliko boljše, če grem domov. — Nocoj sva oba preveč razburjena. Upam, da se bova še kdaj videla in da se bova lažje pogovorila o starih časih ter na lepši način vzbujala mladostne spomine.

— Peter, jaz vam ne bom čisto nič več prigovarjala. — Nada-lje tudi ne vem, če se bova še kdaj videla. — Prišel je Mr. Morton in jaz sem popolnoma v njegovi oblasti. — Toda, nekaj vas prosim, zelo vas prosim. — Če se boste kdaj nahajali v stiski, v veliki stiski in v taki zadregi, katera bo zlomila vaš ponos, se spomnite, da imate v New Yorku prijateljico, veliko prijateljico, katera vam je pripravljena vedno pomagati. Ta prijateljica vam hoče dati na razpolago vse, prav vse, še več kot zaslužite.

Zatem si je s konci prstov obrisala oči ter odšla v sosednjo sobo. — Hemsedal ni vedel, kaj bi storil. — Nekaj ga je gnalo za njo, pa se je vseeno premagal, pograbil klobuk ter odšel na cesto.

Taval je po ulicah ne da bi vedel, kam je namenjen in kaj mu je storiti. Najprej je smatral samega sebe za velikega noreca, ki namenoma tepta rože, namesto da bi jih potrgal.

Kmalo zatem se mu je pa zdel vs prizer kot nekatere daljne sanje, katerim ni mogoče vrjeti in ki se ne bodo nikoli izpolnile.

— Da, boljše je tako — je zamrmral in odšel naprej po Broadway-u.

Na nekem vogalu je opazil malega dečka, ki je mel krog vratu obešeno veliko košaro, v kateri so bili glavniški, kosi mila, gumbi in drugi toaletni predmeti. Dečku se je na obrazu poznalo, da je Žid. Tedaj je pa pridrl mimo nek voz. — Ljudje so stopili na tlak, hoteli se mu umakniti, in nastala je taka gneča, da je deček padel na tla in da je pri tem prevrnil košaro. Več ali manj dragoceni predmeti so se vsi raztresli po tleh.

Deček je poskušal pobirati, toda ni mogel, ker je bilo preveč ljudji.

Hemsedalu se je zasmilil v srec. — Stopil je k njemu, napravil prostor ter rešil, kolikor je bilo pač mogoče rešiti.

Deček je jokal. Hemsedal ga je pa potrepal po rami ter mu rekel v neki mešanici švedskega in nemškega jezika:

— Nikar ne jokaj. — Z jokom ne boš čisto nič opravil. — Ali veš, kje je William Street? — Pridi jutri zjutraj s svojimi stvarmi k meni. — Tukaj imaš moje ime in moje številko.

V košaro mu je vrgel svojo vizitko in odšel, dočim je deček še dolgo časa ves začuden gledal za njim.

Naenkrat je pristopil k njemu nek človek ter ga nagovoril: — Vi ste gotovo Nemeec, gospod?

Hemsedal ga je pogledal ter opazil poleg sebe stareca z dolgo sivo brado ter kljukastim nosom. — Bil je tip pravega Žida.

— Ne, Nemeec nisem — je odvrnil. — toda nekoliko nemščine sem se naučil v šoli.

— Gotovo še niste dolgo časa v tej deželi? — je vpraševal starec.

— Ne, le malo časa sem — je odvrnil in šel dalje, ne da bi se brigal za stareca.

— Ali vas smem vprašati, s čem se bavite? Hemsedal ga je ves začuden pogledal in ni odgovoril.

— Jaz ne mislim slabo, dragi gospod — jaz nisem vedel, da ste tako ponosni. — Prosim, oprostite mi, oprostite mi.

Po teh besedah je zaostal za njim, Peter se pa ni več brigal zanj.

Dospelši v svojo temno sobico na William Street, se je zopet poročila skrb v njegovem srecu. — Lačen ni bil, ampak se je vrgel na posteljo ter se vdal svojim mislim.

Od onega časa, ko se je bila Pavlina zanesjala njegovemu cilju, namreč, da želi postati učitelj igranja, se je tudi njemu zdela ta ideja zelo neumna in neumestna.

Edna stvar, katero je zaenkrat potreboval, je bila angleščina, oziroma temeljito znanje angleškega jezika.

Stopil je h kovčegu in znova začel prešteti svoj denar. — Če si vzamem dobrega učitelja, bi lahko živel še dva ali tri mesece.

— Hej, gospod Hemsedal! — je zaklical Sifat na hodniku ter potrkal na njegova vrata. — In ko ga je videl, kako je prešteval denar, se je zasmel: — O, račune delate? — Oprostite, da vas motim. — Ravno mmo sem šel, in sem vam sklenil voščiti dober večer.

Hemsedal je hitro spravil denar v svoj kovček ter ga zaklenil. Hemsedal bi ga skoraj ne bil poznal. — Na sebi je imel frak, bel oprsnik, preko katerega se je vlekla precej debela zlata verižica.

— Moj Bog, kako ste se vendar izpremenili! — je vzkliknil začuden. — Sedite, prosim!

— Ali se čudite meni, ali se čudite mojemu fraku? — Toda upam, da razumete šalo. — Ravno tako me je namreč vprašalo danes že kakih deset mojih znancev.

— Ravno prav ste prišli. — Silno rad bi vas namreč nekaj vprašal. — Ali ste si natančno ogledali ono damo, katero sva videli pred večerjšnjem zvečer v parku?

(Dalje prihodnjic.)

Dr. J. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik v Pennsylvaniji

843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Table listing educational books with prices, including 'Zgodovina c. kr. pošpolka St. 17 s slikami', 'Domaci zdravnik v hrvatskem jeziku', 'Hitri računar (nemško-angl.)', 'Poljedelstvo', 'Popolni nauk o čebelarstvu', 'Sedmera v pogovoru', 'Schimpflov nemško-slov. slovar'.

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Table listing entertainment and other books with prices, including 'Hipnotizam', 'Doli s otroci', 'Meslja 2 zvezka', 'Pod Bobom, Sl. Večernice', 'Postrežba bolnikom', 'Socialna demokracija', 'Trina uš in torčaja', 'Umna živinoraja', 'Veliki slovensko-angliski tolmak', 'Trojka', 'Vojska na Balkanu 13 svet'.

Zgodovina c. kr. pošpolka St. 17 s slikami \$1.50 Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjeviča Rudolfa \$1.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po ducat \$1.25 Album mesta New York s krašnimi slikami \$1.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa \$1.25 Avstro-ogrski, celiki vesnan \$1.10 Cel svet mali \$1.10 Cel svet veliki \$1.25 Evrope vesnan \$1.50 Vojna etenska mapa \$1.25 Vojni atlas \$1.25 Zemljevidi: Ala., Aria, Celo, Cal. itd. po \$1.10 Zdravniški držav mali \$1.10 Zdravniški držav veliki \$1.25 Zdravniški držav etenska mapa, na drugi strani pa cel svet \$1.25

Opomba: Naročilo je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, bodisi napačeni ali pošiljni menički. Poštneje je pri vsaki knjigi že vnašeno.

VABILO NA VESELICO,

katero priredi slovensko izobraževalno društvo RODOLJUB v South Forku, Pa. v soboto 9. februarja 1918.

Začetek je točno ob 6. uri zvečer.

Vstopnina za moške 25¢; ženske so vstopnine proste.

Tem potom vabimo vsa bližnja slovenska društva v okolici South Forka, da se te naše veselice v polnem številu vdeležijo. Za dobro postrežbo in izurjeno godbo bode skrbel v to izvoljeni odbor.

Na veselo svidenje v soboto 9. februarja!

Matiija Jerele, tajnik. (24-26-1)

Rad bi izvedel za naslov svojih dveh prijateljev ANTONA MALJAVEC in ALOJZIJA SESTANJ. Oba sta doma iz vasi Kudožovo pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Pred enim letom sta se nahajala v Virginia, Minn. Prosim čestne rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sama javita. — Frank Maljavec, Box 513, Kane, Pa. (23-25-1)

Rad bi izvedel za svojega brata MIHAELA ŠKERLJ, doma iz Spodnjega Zemona pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Do 10. januarja je bil pri meni na stanu in zdaj ne vem, kje je. Prejel sem zanj pismo iz sodnije in mislim, da je nekaka povota, zato ga prosim, da se javi, ali pa če kdo ve, da mi naznani njegov naslov. Škoda bi bilo, da bi imel radi tega kake stisnosti, posebno v sedanjem času. — Anton Škerlj, 3560 E. 82. St., Cleveland, Ohio. (24-26-1)

Rada bi izvedela za svojega bratrance JOHNA in FRANKA VEHOVC. Doma sta iz vasi Brezovica, fara Zlato polje pri Lukovici na Kranjskem. Pred 7. leti sta se nahajala nekje v državi Kansas in zdaj pa ne vem več, kje sta. Prosim čestne rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sama javita svoji sestrični: Mrs. Mary Shartz (rojena Pavlič), P. O. Box 133, Plevna, Mont. (23-25-1)

POZOR ROJAKI

Najuspešnejše maslo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega masla grastejo v 4ih tednih krasni gosti in dolgi lasi kakor tudi moškimi krasni brki in brada in ne bodo odpadali in ovisli. Revmatizem, kostbol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma odpravim, rana, opekline, bula, ture, krasne in grinta, potne noge, kurja oca, osebine v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem nastoni. Kranji šepni KOLEDAR za leto 1917 nastoni.

JAKOB WAHOČIČ, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZGANILO.

Čenjenim rojakom v Chicago in sploh v državi Illinois naznanjam, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Flečko,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo bli rojaki v vseh okra-rah na roko, posebno še, ker ima pokvarjeno levo oko.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Fr. B., Pueblo, Colo. — Kje je stalo isto poročilo v našem listu, ne vemo, zato Vam tudi ne moremo dati nikakih pojasnil.

NAZGANILO.

Člane društva Zaveznik šte. 3 S. D. P. Z. in člane postaje št. 55 S. P. Dr. Sv. Barbare se tem potom pozivlja, da se vdeležijo seje dne 3. februarja 1918 točno ob 2. uri popoldne v Z. S. I. Donu na Franklin Borough, Pa. Glavna stvar je na isti seji glede združitve zgoraj omenjenih društev.

Člani društva Zaveznik bodo obenem plačali asesment za mesec februar, ker odpade seja na tretjo nedeljo v mesecu. Od istega časa naprej bodo seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

Pozivlja se članstvo, da čim več je mogoče se vdeležiti iste seje. (25&28-1) Odbor.

Iščem svoja dva brata LEOPOLDA in JOSIPA PODGORNIK. Z mlajšim sva bila skupaj v l. 1906 v Gray Creek, Colo., in pozneje ne vem nič več o njem. Za starejšega sem pa zadajje znal, da je bil v Hegmore, Okla. Prosim čestne rojake, če kdo ve za kojega naslov, da mi ga naznani, za kar bom hvaležen, če pa sama čitata, naj se oglasita svojem bratu; Ignace Podgornik, Box 91, Bairdford, Pa. (25-1-1-2)

Pozor, rojaki v ruskem in italijanskem ujetništvu! Jaz bi rad izvedel od mojih starih bratov Jerneja, Andreja, Jakoba in Josipa Semec. Doma so iz Sajevci pri Pestojni. Mogoče je, da se kateri izmed njih nahaja v kakem ujetništvu. Zato prosim, da se mi oglasijo, ali pa še kdo kaj ve, da mi poroča. Obenem bi pa tudi rad izvedel za naslov Andreja Gorenc in Josipa Zalkar. — Ignace Semec, Box 23, James City, Pa., U. S. America. (25-28-1)

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, z številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prekomogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrda Frank Sakser.

Table listing names and numbers of missing relatives, including Bachnik Frank, Bartol J., Bear Dan, Besens Mary Miss, Bobič Vajo, Božičkovič Djuro, Braun Mary, Dolar Valentin, Grgurič Blaž, Gubert Giuseppe, Kastelic John, Kraljič Martin, Kovač Frank, Lenaršič Josip, Meden John, Merkun Anton, Mikolich John, Oswald Luise, Oswald Joe, Pintar, Resman Frank, Samide Frank, Sinčič John, Spaniček Rozi, Starčević Johana, Tehler Anna, Turk Charles, Turk Ivan, Turk Jernej.

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSNE TISKOVINI IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKI.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.